

VIVAT ACADEMIA

sekretariaat :
em. jacqmainlaan 126
1000 brussel - tel. 02 / 18 68 20 - pr 4292 38

verantwoordelijke uitgever :
lic. hugo hermans
saturnusstraat 12, 2600 berchem

BETAAL UW BIJDRAGE op de postrekening 429238, Verbond der Vlaamse Academici, Brussel. Vermeld de afdeling waartoe U wil behoren, indien U niet geografisch wenst ingedeeld te worden. Bijdrage : steunende leden 500 F of meer, gewone leden 300 F, en 100 F voor minder dan drie jaar afgestudeerden, dienstplichtigen of echtgenote-bijlid. WERF OOK NIEUWE LEDEN. Maak het V.V.A. sterk, dan kan het meer doen voor de Vlaamse zaak. LET OP. In het academisch jaar 1972-73 wordt de bijdrage met 50 F verhoogd ten bate van het CORNELIUS HEYMANS FONDS, dit ter afbetaling van een ereschuld, zoals ook in dit nummer wordt uiteengezet. Gewone leden betalen dus 350 F, de andere ledengroepen 150 F.

motie

- Het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen, in algemene vergadering bijeen te Brussel op 10 november, verwerpt elke wijziging van het huidig statuut van de Voerstreek en verzet zich met klem tegen de uitbreiding van de faciliteiten voor de franstaligen aldaar ;
- Het overlegcentrum eist verder dat het gewest Brussel, op te richten in uitvoering van artikel 107 quater strikt beperkt wordt tot de 19 gemeenten van de hoofdstedelijke agglomeratie ;
- Het Overlegcentrum waarschuwt ervoor dat de Vlaamse publieke opinie niet zal aanvaarden dat van deze standpunten wordt afgeweken ;
- Het Overlegcentrum eist tenslotte de spoedige realisatie van de zeven punten vervat in het Vlaams Manifest inzake Brussel, waarrond een zo ruime consensus is tot stand gekomen.

**EEN WAAL, EEN BRUSSELAAR OF EEN UNITARIST ALS EERSTE MINISTER
IS EEN BELEDIGING VOOR DE VLAAMSE MEERDERHEID IN DIT LAND.**

algemene ledenvergadering

De algemene ledenvergadering van het V.V.A. op 7 oktober 1972 te Gent gehouden en waarbij de gouw Oost-Vlaanderen als gastheer optrad, is dank zij de opvallende inspanning van deze laatste uitgegroeid tot een succes, dat als voorbeeld mag worden gesteld voor al de gouwen die in de komende jaren om beurten dezelfde taak zullen moeten opnemen.

Het weer was zacht en zonnig en de opkomst van meer dan honderd aanwezigen, betekende meteen een hartversterkende vooruitgang in vergelijking met andere jaren. Bovendien konden verschillende voor-aanstaanden uit de Universitaire kringen worden verwelkomd, waaronder behalve onze Oud-Algemene Voorzitter prof. dr. W. OPSOMER ook rector L. VANDENDRIESSCHE en vice-rector J. COUTURIER van de UIA en later op de dag ook E.H. rector DHANIS van de UFSIA en rector D. van de PITTE van de RUG. Zoals gewoonlijk was Antwerpen door een flinke afvaardiging vertegenwoordigd, maar ook West-Vlaanderen gaf blijk van grote belangstelling.

Het programma door Oost-Vlaanderen opgesteld, bleek bijzonder aantrekkelijk en de namiddagactiviteiten werden ingezet aan boord van een schip, de « Jacob van ARTEVELDE », dat gemeerd lag in de zeehaven van Gent en omstreeks half vier het kanaal van Terneuzen opvoer, ter bezichtiging van haveninstallaties, opslagplaatsen en industrievestigingen. Nauwelijks aan boord, kreeg men de welkomstpint bezorgd en de stemming was weldra optimaal.

Een bijzonder oorspronkelijk en wel bedacht initiatief, was de uitgave van een V.V.A.-SCHEEPSKRANT, die men aan boord ronddeelde. Het betrof hier vanzelfsprekend het eerste nummer van de eerste jaargang. In het redactioneel artikel werd vooreerst het Gentse stadsbestuur, dat het ganse schip met man en muis ter beschikking had gesteld van het V.V.A., van harte gedankt. Bovendien werd er op gewezen dat het blad onmiddellijk na zijn verschijnen zou ophouden te bestaan en niet met ViVat Academia wenst te concurreren (wel te verstaan in het verschijnen, niet in het ophouden te bestaan. N.v.d.R.). Verder in de Scheepskrant werden er nog enkele bijzonder nuttige aanwijzingen verstrekt betreffende het programma van de namiddag, de voorziening van drank en versnaperingen en de tafelschikking bij het banket 's avonds.

Toen de rondvaart haar meest noordelijk punt had bereikt en de gids die bij de bezichtiging de uitleg verstreekte zich op een voorbeeldige wijze van zijn taak had gekweten, kon met de eigenlijke algemene vergadering een aanvang worden gemaakt.

Drs. Johan SOENEN, uittredend voorzitter van gouw Oost-Vlaanderen heette de leden van harte welkom en wist na een kleine lapsus, het onderscheid te maken tussen de personaliteiten die **wel** en die **niet** aanwezig waren, welke laatsten volgaarne werden verontschuldigd.

Dr. jur. Paul BEECKMAN, uittredend algemeen voor-

zitter drukte in zijn toespraak spijt uit over het feit, dat de voorspelling die prof. dr. Walter OPSOMER had gedaan ter gelegenheid van zijn aanstelling vier jaar tevoren, nl. dat hij tijdens zijn ambtstermijn nog de invoering van het federalisme zou mogen meemaken, niet werd bewaarheid. Wel integendeel, indien niet onmiddellijk wordt overgegaan tot de oprichting van een deelstaat Vlaanderen, zullen ook Brussel en zijn periferie voor Vlaanderen verloren gaan. Het V.V.A. moet een ruim aandeel hebben in dit federaliseringsproces en daarbij een open en progressieve politiek volgen.

Tot slot en zoals gebruikelijk schetste dr. jur. Paul BEECKMAN, blijkbaar aan de hand van een curriculum dat nog voor andere doeleinden had gediend, de levensloop van zijn opvolger prof. dr. Piet CARPENTIER. Ook zijn echtgenote, mevrouw P. CARPENTIER-JANSSEN, overleden in 1970, werd door de uittredende voorzitter piëteitsvol gememoreerd.

De nieuwe voorzitter dankte in zijn inaugurale rede voor het geschonken vertrouwen, prees de gastheren om de voorbeeldige organisatie en herdacht drie eminente voorgangers, respectievelijk Korneel HEYMANS, dit ter gelegenheid van de schenking van het V.V.A. aan de stichting die zijn naam draagt, en vervolgens prof. dr. Walter OPSOMER en dr. jur. Paul BEECKMAN, zijn twee onmiddellijke voorgangers die nog niet eerder waren gehuldigd. Zij kregen bij deze gelegenheid ook een geschenk aangeboden terwijl hun echtgenoten die met haar aanwezigheid de vergadering opluisterden, in deze hulde werden betrokken en met een bloemtuil bedacht. In zijn rede drong hij vervolgens aan op de onmiddellijke oprichting van een Akademisch Ziekenhuis te Antwerpen, een eis die door de vroegere pijnlijke ervaringen van de Gentse Universiteit ten zeerste wordt gerechtvaardigd. Tenslotte gaf hij zijn visie op de taak en de roeping van het V.V.A. De tekst van zijn rede is hieronder afgedrukt.

De Algemene Sekretaris, h. ir. P. VEREENOOGHE gaf hierna een beknopt overzicht van de werking van het V.V.A. in het voorbije jaar, zowel centraal als voor wat betreft de gouwen. Naast een aantal minder indrukwekkende cijfers en minder geslaagde initiatieven kon hij echter positieve feiten naar voor brengen, waaronder onze motie betreffende de Voerstreek en Brussel, met éénparigheid gestemd op de voorgaande Algemene Vergadering, onze motie in verband met de Universitaire Instelling Limburg en het « Vlaams Manifest inzake Brussel », dat aan de parlementsleden werd verstuurd, onze steun aan het Verbond van Vlaamse Leerkrachten (V.V.L.) onze goede vertegenwoordiging op de IJzerbedevaart en bij het Festival van Vlaanderen. Tot slot pleitte hij voor een masale deelname aan de komende manifestatie te Vilvoorde, voor het bezorgen van kopij en publiciteit in de uitbouw van ViVat Academia en het opnemen van jongere krachten in de leidende rangen van onze vereniging.

De uittredende Algemene Penningmeester, lic. h. wet. Fernand BRIEVEN, deelde de balans rond en verstrekte nadere gegevens betreffende de algemene financiële toestand van het V.V.A. die als gezond kan worden bestempeld. Hij wordt als Algemeen Penningmeester opgevolgd door ir. Erik BRINCKMAN en de voorzitter richtte tot hem dan ook een passend dankwoord voor het sedert 25 jaar geleverde werk als penningmeester. Dit bleek bij het opslaan van onze archieven onjuist te zijn. De jongeren in het bestuur weten nauwelijks hoezeer de trouw en het werk van Fernand BRIEVEN verbonden zijn, niet alleen met de geschiedenis maar zelfs met het ontstaan van het V.V.A. Uit een toelichting, ons door het sekretariaat verstrekt, blijkt dat hij reeds penningmeester was vanaf de oprichting van het K.V.O.H.V. op 8 maart 1936. Hij beheerde de kas al die jaren, ook in de periode van inaktiviteit die toen volgde tot aan de nieuwe start in juli 1950, vervolgens in het A.V.O.H.V. vanaf 2.5.1951 en in het V.V.A. vanaf 3.9.1960. Gedurende ruim 36 jaar was Fernand BRIEVEN Algemeen Penningmeester en heeft op de hem kenmerkende bescheiden maar efficiënte wijze, naast zijn talrijke bezigheden en verantwoordelijkheden, de lange taak tot een goed einde weten te brengen. Hij werd hiervoor ten andere reeds vroeger officieel gehuldigd, maar wij herhalen dit alles met dankbaarheid en wensen hem goed heil ad multos annos. Intussen was de namiddag ver gevorderd, zodat het laatste agendapunt, aanmerkingen en suggesties vanwege de leden, wel enigszins in de verdrinking kwam, want Oost-Vlaanderen had voor een rijk gevuld programma gezorgd.

Nauwelijks was inderdaad door de voorzitter de vergadering geheven of er werd, nog aan boord een receptie aangeboden door de Bank van Parijs en de Nederlanden. Hierbij werd dan door de leden onder elkaar en met de academische personaliteiten druk van gedachten gewisseld.

In de beste stemming en nog steeds genietend van het fraaist denkbare najaarsweer, werd er omstreeks zeven uur ontscheept en begaf men zich per wagen naar het Europahotel aan de Gordunakaai te Gent, waar het souper zou worden opgediend. Kader, spijs en drank bleken hier allen even voortreffelijk en de tafelredenaar prof. ir. D. VANDEPITTE, rektor van de RUG, die het had over de internationale uitstraling van de Gentse Universiteit, werd met aandacht beluisterd. Hoogtepunt van de avond werd vanzelfsprekend de overhandiging door de Algemene voorzitter, aan de RUG-rektor, van een check ten bedrage van 100.000 F ten voordele van de Kornelius HEYMANS-STICHTING. Deze gift gold vanwege de V.V.A.-leden als een inlossing van een «ereschuld» en als een posthume blijk van erkentelijkheid aan de meest eminente van haar Algemene Voorzitters. Wij ontvingen van de rektor van de Gentse Universiteit enkele dagen later nog een dankbrief, die wij gaarne in onze rubriek brieven, (zie verder) laten verschijnen.

De stemming, welke die dag niets dan crescendo's had gekend, maakte dat het die avond voor enkelen onder ons zéér laat werd. Onder de druk van meer plichtsbewuste vrienden, namen ze met spijt afscheid. Het was een goede, een zéér goede Algemene Vergadering geweest.

inaugurale rede van de nieuwe algemene voorzitter

Meneer de Oud-Voorzitter,

Zeer geachte Heren Rectoren en Heer Vice-Rector,

Dames en Heren, Vrienden Leden,

De geplogenheid wil dat een nieuw benoemd Voorzitter, begint met allen te danken die als blijk van het in hem gestelde vertrouwen, tot zijn aanstelling hebben bijgedragen. Wellevendheidshalve dient zijn dank zich zelfs uit te strekken, tot diegenen die dat niet hebben gedaan, maar die zo taktvol waren een minderheid te vormen. In de geledingen van hen, die voor deze dank in aanmerking komen, wil ik mij allereerst wenden tot de leden zelf van het Verbond der Vlaamse Academici. Immers, bij monde van hun afgevaardigden hebben ze mij eerst laten voorstellen als kandidaat en vervolgens deze nieuwe, eervolle maar ook zware taak laten toevertrouwen.

Het moet gezegd, dat vooral destijds, vele Vlaamse verenigingen werden gekenmerkt door sterk geïmproviseerde, en niet al te democratische bestuurs technieken. Het rechtse verleden der Vlaamse beweging is hier natuurlijk niet vreemd aan, maar dit

groeistadium of, als U het verkiest, deze kinderziekte is nu voor de meeste verenigingen wel degelijk voorbij. Ook in het V.V.A. is in de loop der jaren, een relatief goed lopende bestuursregeling tot stand gekomen, waarbij de basis, althans indien ze daar de nodige moeite wil voor doen, ten allen tijde haar zeg heeft. Zo ook vandaag op deze Algemene Vergadering, waarop alle leden zijn uitgenodigd, wordt van hen wel degelijk verwacht, dat ze actief aan de gesprekken deel nemen, die het laatste agendapunt zullen vormen. Ik wil daarbij met U hopen, dat dit laatste punt niet al te zeer in het gedrang komt. Hoewel ook vele andere belangrijke dingen dienen te worden behandeld, gaat het niet op, de leden vandaag uitsluitend aan de eindeloze toespraken van de diverse in- en uittredende bestuursleden te onderwerpen. Ik wil dan ook proberen de enkele belangrijke dingen, die moeten worden gezegd en aangekondigd, zo bondig maar ook zo grondig mogelijk voor U uiteen te zetten.

Een woord van dank moet allereerst ook gaan naar de gouw Oost-Vlaanderen, die vandaag onze gastheer is. De gowen die nu om beurt elk jaar deze taak

zullen moeten waarnemen, zullen daarbij ondervinden, wat al werk en organisatie hiertoe nodig zijn. U zult in het programmablade ongetwijfeld hebben gemerkt hoe de gouw Oost-Vlaanderen vandaag op een bijzondere originele wijze, haar taak van gastvrijheid ter harte neemt en aan de dagindeling een zeer aantrekkelijk karakter heeft weten te verlenen. Er is een klein misverstand ontstaan, dat ik hier graag met Uw welnemen wil rechtzetten en dat natuurlijk te maken heeft met de nasluimer van het aloude academische reces in de grote vakantie. Het programmablade vermeldt namelijk niet onze contributie aan de Heymansstichting. Ik wil dit echter gaarne in het kader van wat ik U heb te zeggen, straks voor U bespreken.

Mijn dank gaat ook uit naar mijn collega's van het bestuur, die mij hun vertrouwen waardig hebben geacht. Hoe levend en aktueel de werking van dit bestuur is, werd zeer recent bewezen toen wij in de Centrale Raad, precies bij de verkiezing van het nieuw dagelijks bureau, zij het enigszins onaangekondigd en als een soort « deux ex machina » een proeve van verkiezingsstrijd hebben zien plaats vinden met kampanjerede, programmaverklaring en al. C'est du choc des idées que jaillit la lumière. Het positieve hiervan was, dat een aantal belangrijke punten werden belicht, die niet, zoals dit al te vaak in de dagelijkse politiek gebeurt, dode letter mogen blijven, en wat toen is besproken, zal zeker verder onder de loupe worden genomen. Anderzijds wil ik hopen dat, eveneens naar het voorbeeld der grote democratiën een verkiezingskampanje door de meest loyale en solidaire samenwerking mag worden gevolgd. In feite is precies deze algemene vergadering, die een groots welslagen beloofd te worden, reeds een treffend bewijs dat zulks inderdaad het geval is. De moeilijkste opdracht in deze rij bedankingen, is echter wel het belichten van de illustere lieden die men de eer heeft op te volgen, want inderdaad, het valt mij nu toe, meer dan één voorganger in deze lofrede te betrekken. U zult mij toelaten, hierbij gewoon de geschiedenis in haar onafwendbaar verloop te volgen en chronologisch te werk te gaan.

De eerste is Korneel HEYMANS, die voor vier jaar op 18 juli 1968 is overleden. Hij was van 1951 tot 1958, Algemeen Voorzitter van het Algemeen Oud Hoogstudenten Verbond (A.V.O.H.V.), dat later de **welluidende** naam kreeg van Verbond der Vlaamse Academiëci (V.V.A.). In normale omstandigheden zou het zeer zeker niet mijn taak zijn nog terug te gaan in dit nu verre en ook somber verleden, voorzeker als men denkt aan de stand van de Vlaamse zaak, toen en nu. Toch ben ik fier en gelukkig dat de omstandigheden hebben gewild, dat het V.V.A. heden op zeer bijzondere wijze deze grote Oud-Algemene Voorzitter wil huldigen en dat ik daarbij de tolk mag zijn van de gevoelens van dank en verering van onze leden. Korneel HEYMANS was bij de eersten om na de oorlog de leiding van onze vereniging in handen te nemen.

Zoals wij in ons mededelingenblad ViVat Academia hebben laten beschrijven door zijn sekretaris en mede-werker uit die dagen, Frans van der ELST, was hij een hoogstaand en moedig man. Er was

inderdaad in die tijd moed nodig om niet alleen Vlaaming maar ook Flamingant te durven zijn en de leiding van ons verbond op zich te nemen. Door dit te doen, straalde een deel van zijn roem en standing op onze vereniging af en werd een deel van de smaad uitgewist, die zij samen met veel andere Vlaamse organisaties had moeten lijden. Hij was niet alleen moedig, hij was ook sterk. Als een eik stond hij in het stormgeweld van de repressie, vaak geheel alleen, maar vasthoudend, koppig en sterk en niet te breken. Hij was ook een groot humanist. Laten wij niet vergeten dat het op één van de eerste Algemene Vergaderingen zoals deze was — zij werd gehouden in december '51 te Brussel in het Atlanta-hotel — dat onder zijn voorzitterschap voor het eerst de **amnestie-eis** werd gesteld, om het onrecht gesticht door een mateloze en willekeurige repressie weer goed te maken. De jongeren onder U die dit niet wisten, mogen hierin meteen het bewijs zien dat het V.V.A. van oudsher en aktief op die plaatsen, waar het nodig en nuttig was, in het openbare leven een rol heeft weten te spelen. Die eis tot amnestie is ondertussen door alle Vlaamse verenigingen en door geheel Vlaanderen overgenomen, maar wij weten helaas hoever wij op dit nog steeds principiële punt, vandaag de dag staan.

Het ledenaantal van het V.V.A. is in de laatste tien jaar meer dan verviervoudigd, een objektiever bewijs van onze bloei is nauwelijks denkbaar. Maar de jongeren onder ons die in zo sterke mate onze gelederen zijn komen aanvullen, zijn uiteraard meer gericht op de toekomst dan op het verleden. Zij zijn de gelukkige generatie, die niet of nauwelijks het consilium abeundi, het ontzeggen van de mogelijkheid te studeren, het breken van een loopbaan of de broodroof heben gekend. Toch mogen zij de ereschuld niet vergeten, die het V.V.A. ten overstaan van Korneel HEYMANS blijft dragen. Het is dan ook voor ons allen een eer hier de opvolger van professor HEYMANS, prof. dr. André DESCHAEPDRIJVER te mogen verwelkomen. Voor mij persoonlijk is het nog meer dan dat, het is het genoegen een jeugdvriend weer te zien, waarmede ik vele gemeenschappelijke en dierbare herinneringen deel. Van hem en van een medewerker ontving het V.V.A. in november van vorig jaar een schrijven betreffende de HEYMANS-STICHTING, welke na de dood van Korneel HEYMANS werd opgericht. Een eerste doelstelling, bestond erin de integriteit van professor HEYMANS' wetenschappelijke en humane nalatenschap te vrijwaren en herinneringen te verzamelen van personen, die nauw met hem waren verbonden geweest, zodat een kollektief werk kon worden verwezenlijkt over een man, die gedurende talrijke jaren het leven en werk van zovelen over heel de wereld op wetenschappelijke wijze inspireerde. Bovendien zocht deze stichting naar de middelen om de doelstellingen te verwezenlijken, die Korneel HEYMANS nauw aan het hart lagen, namelijk de postgraduaat vorming, het onderzoek in de farmacologie en de internationale uitwisseling van kennis en ervaring. Daarom deed zij beroep op het mecenaat van allerlei instellingen en van privé-personen. U hebt omtrent dit alles nog meer bijzonderheden

kunnen lezen in ons mededelingenblad ViVat Academia van de maand juli. Wij hebben daarin betoogd, dat wij onze ereschuld moesten nakomen en een substantiële bijdrage leveren ter verwezenlijking van de doelstellingen van de HEYMANS-STICHTING. Hoewel wij geen rijke, en voorlopig zelfs een patrimoniumloze vereniging zijn, hebben wij gedacht aan de leden te mogen vragen, bij hun lidgeld de som van 50 F te voegen, ten einde vandaag aan de HEYMANS-STICHTING een cheque ter waarde van 100.000 F te kunnen overhandigen. Wij zullen vanavond bij het diner, aan onze eregast en tafelredenaar prof. ir. Daniël VANDEPITTE, rektor van de Gentse Rijksuniversiteit vragen, onze bijdrage ten gunste van deze stichting, te willen in ontvangst nemen.

De volgende grote voorganger, die het mij heden is opgedragen te huldigen, omdat dit voor hem als Algemeen Voorzitter nog niet is gebeurd, daar waar hij in zijn tijd en met welke luister, dit voor anderen wel had gedaan, is onze pater patriae, baron professor doctor Walter OPSOMER. Wij verwelkomen hem hier met genoegen en ontroering. Jarenlange vriendschap en samenwerking hebben hem voor de gouw Antwerpen, maar ook voor alle gouwen van het V.V.A., gemaakt tot wat wij in de wat gezwollen en overdrachtelijke stijl die ons zo lief is, zouden noemen « Vader des Vaderlands en Wapenbroeder ». Wij zijn daarenboven zeer gelukkig, dat hij zich heeft laten vergezellen door zijn gade, die wij zoveel sympathie toedragen. Dat zij heeft willen aanvaarden hier aanwezig te zijn, bewijst het belang van deze dag, want het is haar gewoonte zich schroomvallig op het achterplan te houden. De reden daarvan is eenvoudig en menselijk. Zij is van Waalse herkomst — l'amour est enfant de bohème et n'a jamais connu de loi — geen wetten, laat staan grenzen, laat staan taalgrenzen. Een verre Vlaamse voorvader van haar is er helaas niet in geslaagd haar onze fameuze, alom bekende taalknobbel te laten overerven, maar het dient terdege onderlijnd, dat zij nooit een leliaard was, en wel degelijk een klauwaard is geworden.

Met al de cran, de vinnigheid en de energie, die men in haar bij het eerste contact al aanvoelt, heeft zij in de persoon van haar echtgenoot de Vlaamse zaak gediend en gesteund, en precies daar ligt haar verdienste. Mij komen daarbij de woorden van Frederik van EEDEN voor de geest : « ...trouwe gezellin, die de bange tocht met mij bestaat, over de grauwe heuvelen van 't nevelig leven die in zwartste krocht mijn hand niet loslaat, waar bezij ons sneuvelen, volsterken min gesteund... » In de lange moeilijke jaren, toen er weer eens, niet alleen moed maar bovendien energie nodig was, toen alles telkens weer op hem alleen uitdraaide, heeft zij Walter OPSOMER zo met raad en daad bijgestaan en zó moreel gesteund als alleen mogelijk is bij « ...twee zielen gloende aaneen-

gesmeed en vastgeschakeld en verbonden in lief en leed ». Ook haar willen wij vandaag huldigen en als blijk niet alleen van onze erkentelijkheid, maar ook van onze genegenheid, vragen wij haar deze bloemen te willen aanvaarden en wij voegen daaraan toe als hulde in haar eigen taal : « Madame, vous avez bien mérité de la Flandre... »

Hoe kan ik hier in enkele woorden, vooral aan de mensen van de jongere generatie duidelijk maken, wat Walter OPSOMER voor het V.V.A. en ook voor heel Vlaanderen heeft betekend. Te grote bondigheid, zou ons door hen wellicht van een artificiële personencultus, van huldiging om de huldiging, doen verdenken en een volledige opsomming van alles wat deze man heeft gedaan is hier niet mogelijk. Laat mij derhalve proberen om naast de vermelding van enkele belangrijke gegevens, van hem geen exact maar wel eerder een stemmingsbeeld, een beeld van zijn geest en bezieling op te hangen. Hij werd te Lier in 1904 geboren, als zoon van de kunstschilder baron Isidoor OPSOMER. Te Lier volgde hij middelbaar onderwijs, maar ook te Londen en van 1923 tot 1930 studeerde hij rechten te Leuven en ook politieke en diplomatieke wetenschappen te Parijs. Hij was advocaat bij de balie te Antwerpen van '30 tot '50, voorzitter bij dezelfde balie van '49 tot '50, docent burgerlijk recht aan het Hoger Instituut voor Bouwkunde en Stedebouw te Antwerpen van '39 tot '70, hoogleraar aan de Rijkshandelshogeschool van '42 tot '64 en sedert '65 hoogleraar aan het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen. Sinds enkele dagen, namelijk 1 oktober 1972 is hij nu emeritus. Sinds korte tijd ook is hij lid geworden van de advies-kommissie van de UIA. Wat het V.V.A. betreft, was hij voorzitter van de afdeling Antwerpen van '52 tot '62, tien lange en vruchtbare jaren, waarin 250 voordrachtavonden werden georganiseerd. Van '62 tot '68 was hij Algemeen Voorzitter van het V.V.A., drie termen van twee jaar, en het is vooral in deze functie dat wij hem heden willen huldigen. Maar hij was ook nog veel meer andere dingen. Hij was stichtend lid van de Kultuurraad voor Vlaanderen, medestichter en uitbouwer van het Overlegcentrum van Vlaamse verenigingen. Hij was ook mede-beheerder van het LIEVEN GEVAERT-FONDS, ten bate van Vlaamse scholen te Antwerpen en te Brussel. Hij was ook lid van het IJzerbedevaartkomitee. Wat al moeite, wat al tijd, wat al onbezoldigde inspanning, wat al afwezigheid van huis, voor dit van nature honkvaste karakter, heeft dit alles niet meegebracht.

Maar het is niet mogelijk in dit land een groot Vlaaming te zijn, zonder moed aan de dag te leggen. Vanaf 1944 heeft hij zich zonder verpozen gekeerd tegen de repressie, heeft hij zich in tal van verenigingen en in talloze publikaties als voorstander opge-

INZAKE RECHTVAARDIGHEID BESTAAT ER GEEN EXTREMISME :

MEN IS NOOIT TE RECHTVAARDIG.

worpen van de amnestie, van het herstel van de Vlaamse belangen, van de spreiding van het hoger onderwijs in Vlaanderen, van de stichting van de Universiteit te Antwerpen en van de kulturele autonomie.

Zijn karakter verenigt talrijke eigenschappen, die men zelden samen aantreft. In de omgang valt hij op door charme en verfijning, maar hij kan het onrecht in de meest vlijmende bewoordingen aan de kaak stellen.

Zijn vriendelijkheid en zachtaardigheid verbergen voor de niet-ingewijden een temperamentvolle en moedige paraatheid. Zijn aristokratische stempel verenigt zich met de meest gemoedelijke eenvoud. Allen die hem hebben meegemaakt, weten dat hij spreken kan en schrijven ook. Telkens ik hem hoor, voel ik dat wij de zoon van een schilder voor ons hebben : zijn taal is picturesk, gebloemd, allegorisch maar op een biezonder genuanceerde wijze in staat psychologische problematieken, de zo wisselende verhouding tussen mensen, de atmosfeer van bepaalde vergaderingen of de ware opzet van zekere officiële voorwendsels te doen aanvoelen of te ontmaskeren.

Bovenal moet het worden gezegd, dat Walter OPSOMER in zijn meest vruchtbare jaren niet in de eerste plaats aan de eigen loopbaan heeft gedacht. Een politiek mandaat, dat naderhand zeker voor het grijpen lag, heeft hij nooit aanvaard. Dit liet hem immers toe de eenheid onder de Vlamingen van **diverse** strekking tot stand te brengen, waar dit nodig was, en met deze geesteshouding heeft hij ook het V.V.A. diepgaand weten te doordringen. Met zijn titel en standing had hij gemakkelijk een voorloper of zelfs de dekaan van de « Fayat boys » kunnen worden, maar hij bleef trouw strijden op het thuisfront waar hij nodig was. Met de inzet van al zijn krachten, heeft hij een zeer sombere tijd voor Vlaanderen ten gunste helpen keren. In de zestiger jaren had men gerust van hem kunnen zeggen « ...now is the winter of our discontent made glorious summer by this son of... OPSOMER... »

Walter, wij zijn U allen zeer veel verschuldigd en als wij U vandaag iets willen aanbieden, is het geenszins om onze schuld af te kopen maar alleen als een, naar wij hopen, aangenaam souvenir aan de enkele dankbare woorden, die ik op deze Algemene Vergadering namens allen het voorrecht had voor U uit te spreken.

Dames en heren, vrienden leden, de volgende en ditmaal rechtstreekse voorganger, die ik niet alleen traditiegetrouw, maar zeer billijk en zeer terecht voor U moet huldigen is dr. jur. Paul BEECKMAN, die onze Algemene Voorzitter was vanaf 1968 tot 1972, in feite tot voor enkele dagen. Ook de aanwezigheid van zijn gade stemt ons tot grote vreugde. Zij heeft talloze van onze vergaderingen en activiteiten, met haar al-

tijd minzame verschijning en innemende vriendelijkheid opgeluisterd en dat alleen al is het bewijs, hoezeer zij ook in de Vlaamse strijd haar man moreel en daadwerkelijk ter zijde stond. Waar wij heden haar echtgenoot op overdrachtelijke wijze in de bloemen willen zetten, weze het ons toegelaten haar een echte ruiker aan te bieden.

Door het leven van Paul BEECKMAN loopt één rechte lijn, waarvan hij nooit is afgeweken. Hij is voor de leden van het V.V.A. bij uitstek het prototype van de Vlaming, die steeds zijn idealen trouw bleef, zonder halfzacht te worden, zonder toe te geven aan de verleiding van de veel gemakkelijkere en veel snellere loopbaan, die in dit land aan de gematigden wordt voorbehouden. Hij was de Vlaamse student die ook in het burgerleven een overtuigd Vlaming bleef. Hij werd geboren te Ninove op 24 januari 1900, de eeuwwende. Hij volgde middelbaar onderwijs en voleindigde zijn retorika bij de jezuïeten te Aalst in 1918, fataal jaartal, waarbij hij zich onmiddellijk liet inschrijven aan de eerste Nederlandstalige Universiteit te Gent... Dit had vanzelfsprekend voor gevolg dat hij na het beëindigen van de vijandelijkheden geen toegang kreeg tot de Belgische Universiteiten en daarom zijn studies in de rechten op eigen krachten moest voortzetten, terwijl hij in 1920 en 1921 zijn examens aflegde voor de middenjury. In 1922 eindelijk werd hij student te Leuven. Hij was er onmiddellijk voorzitter van de Vlaamse Nationale Studiering en organiseerde grote debatten tussen de Minimalisten en de Maximalisten, de geschiedenis blijft zich ook in Vlaanderen steeds herhalen. Hij was een medewerker aan het studentenblad « Ons leven », waarin hij in de jaren '22 en '23 een artikelenreeks publiceerde over het federalisme. Laat de jongeren bedenken dat wij hier onder alle opzichten met een pionier te doen hebben. Het woord federalisme is vandaag de dag niet van de lucht, maar Paul BEECKMAN was een overtuigd voorstander van het federalisme reeds een **halve eeuw** geleden. Hij werd voorzitter van het Katholiek Vlaams hoogstudentenverbond (K.V.H.V.) in 1924. Hierbij geraakte hij betrokken in een konflikt met de academische overheid, die elke manifestatie verbood, naar aanleiding van de moordpoging op Berten VALLAEYS door de Waal COLBACQ tijdens het Groot-Nederlands Studentenkongres van 1924. Als gevolg hiervan, werd datzelfde jaar door de rektor van de Leuvense Universiteit tegen hem het consilium abeundi uitgevaardigd. Hij hernam zijn studies in de rechten aan de Universiteit te Luik. In 1927 werd hij advocaat te Kortrijk en was weldra nationalistisch lid van de gemeenteraad en van de C.O.O., evenals plaatsvervangend volksvertegenwoordiger. Op 8 maart 1936 was hij medestichter van het Katholiek Oud Hoogstudentenverbond (K.V.O.H.V.) dat later gedeconfessionaliseerd werd tot Algemeen Oud Hoogstudentenverbond, het A.V.

INZAKE RECHTVAARDIGHEID BESTAAT ER GEEN FANATISME :

MEN IS NOOIT TE OVERTUIGD VAN DE NOODZAAK AAN RECHTVAARDIGHEID.

O.H.V., later het V.V.A. Het kan dus terecht worden gezegd dat hij aan de wieg heeft gestaan van onze vereniging en hierin heeft hij vanaf het aller-eerste begin samen met de eerste voorzitter prof. van de WEYER en zijn opvolgers geijverd voor de concentratie van **alle** Vlaamse krachten. In het Vlaams Comité publiceerde hij een brochure over zijn levensdroom, het federalisme, waarvan prof. OPSOMER had gehoopt, dat hij het tijdens zijn termijn als voorzitter van het V.V.A. had mogen beleven. Tijdens de oorlog was hij kommissaris voor Prijzen en Lonen van 1941 tot 1944. Bij het hervatten van de hernieuwde werking van het Katholiek Oud Hoogstudentenverbond onder voorzitterschap van onze grote voorganger prof. dr. Kornelius HEYMANS, hield hij een rede over de noodzakelijkheid van het Nationalisme. Hij was ook medewerker aan het weekblad « Opstanding », en samen met mr. Walter BOUCHERY een stuwende kracht in de eerste dagen van de Vlaamse volksbeweging. Op het kongres van « Pennoen » over het federalisme mocht hij als redenaar niet ontbreken. Hij werd voorzitter van de afdeling Brussel van het V.V.A. en in 1968, onze Algemene Voorzitter. Ondanks zijn gevorderde leeftijd en een gezondheid, die hoewel fundamenteel sterk, af en toe toch wat zorgen gaf, aanvaardde hij in 1970 een tweede term. Dit was het laatste stuk van de rechte lijn die hij overal doorheen zijn leven had getrokken en waarbij Vlaanderen en de Vlaamse zaak voorgingen op de eigen zorgen en belangen.

Ik had het daarstraks over de snelle bevorderingskansen van de gematigden. « Gematigd » is echter een bedenkelijk eufemisme, want het dient in dit land op de allereerste plaats de drager van deze eigenschap en niet de idealen die **hij** zou moeten dienen. De feiten hebben bewezen dat wie in dit land gematigd wil zijn, dit betekent wie zijn Vlaamse overtuiging onder de mat wil stoppen, de maatschappelijke ladder kan opklimmen alsof er geen « Peter-principe », geen « level of incompetence » bestond en dat hij niet alleen kan blijven klimmen, maar kan blijven cumuleren.

Boven dit soort figuren, steekt Paul BEECKMAN als een reus en als een levend verwijt torenhoog uit. Hij doet mij soms denken aan de Russische generaal uit « Oorlog en Vrede », die bij de invasie van Napoleon onwrikbaar, onverstoortbaar en onwankelbaar, geduldig zijn uur afwachtte, wetend dat de uiteindelijke overwinning de zijne zou zijn. De Vlamingen zijn in de loop van hun geschiedenis een veel te soepel volk geworden en de mannen van het ras van Paul BEECKMAN worden zéér schaars, terwijl ten alle kante oude en ook jonge gematigden om ter hardst schreeuwen.

Paul BEECKMAN, het zal voor Uw opvolger niet gemakkelijk zijn Uw rustig-radikale schreden op waar-

dige wijze te volgen, maar ik zal — en dit weze dan mijn blijk van persoonlijke dankbaarheid — ik zal er verduiveld mijn best voor doen.

Ook U willen wij iets aanbieden, als blijk van onze erkentelijkheid en vooral als herinnering aan de woorden van deze dag.

Dames en Heren, hoewel het V.V.A. zoals in zijn standregelen vervat, de stem wil verheffen in gelijk welke aangelegenheid die de zaak van ons volk aanbelangt, toch behoort het zich, zoals terecht op de laatste vergadering van de Centrale Raad werd opgemerkt, allereerst in te laten met de Vlaamse Universitaire en Akademische aangelegenheden. Het heeft dit ten andere steeds gedaan.

In de allereerste tijd, heeft het voor de universiteit Antwerpen samen met burgemeester CRAEYBECKX onverdroten de hitte van de dag gedragen. Het was in die tijd dat Kamiel HUYSMANS — een groot Vlaming nochtans, één van de drie kraaiende hanen — zijn medewerking weigerde. « Hij wou niet graag een doodgeboren kind over de doopvont houden ». Maar het V.V.A., vooral het V.V.A.-Antwerpen onder de bezielende leiding van OPSOMER en van THILLO hield voet bij stek. Talloze vergaderingen, vaak tot laat in de nacht, ten huize van de burgemeester, talloze meetings, moties en audiënties bij de minister volgden elkaar onafgebroken op. En dan plots trad de dooi in van de akademische lente en even prompt werden de strijders van het eerste uur nu ter zijde geschoven. De vertrekkende trein werd het eerst bestormd door de mensen die hadden beweerd dat hij nooit zou rijden.

Daarom is het zo'n balsem op een zere plek als wij, Vlaamse Academici hier vandaag zoveel mensen van de Academische Overheid, maar speciaal van de verschillende Antwerpse Universitaire Instellingen mogen begroeten en verwelkomen. Dit stelt meteen een einde aan veel ontgoochelde mijmeringen en is voor ons tevens een aansporing om verder te gaan in de ingeslagen richting. Er is inderdaad nog steeds heel wat te doen om de Vlaamse Universitaire achterstand goed te maken, hoewel men in de staat België altijd weer redenen vindt om daar geen geld voor over te hebben. Bij dit gebrek aan middelen komt dan in Vlaanderen nog de onderlinge machtsstrijd van de kleurpolitieke partijen de zaken bemoeilijken. Een strijd die alles behalve « akademisch » en alles behalve « pluralistisch » is.

Men kan juichen om het tot stand komen, om de geboorte van de Antwerpse Universiteit. Inderdaad, Kamiel HUYSMANS had het verkeerd voor, het is geen doodgeborene, maar laten wij eerlijk zijn, het is verre van een schoon kind en het behoeft dringend

**IN DE VLAAMSE STRIJD ZIJN ALLE IDEOLOGISCHE STREKKINGEN WELKOM,
NODIG EN EVENWAARDIG, ZOLANG ZE DEZE STRIJD ZELF NIET VERZWAKKEN.**

plastische chirurgie, want het doet denken aan een siamese drieling.

Bovendien heeft de Antwerpse Medische Fakulteit onmiddellijk behoefte aan een geheel eigen Akademisch Ziekenhuis. In dit verband weze het mij, vooral hier te Gent, de stad van mijn jeugd en van mijn academische vorming, toegelaten om Antwerpen de lessen voor te houden die Gent zo bitter laat, maar ook zo goed heeft geleerd.

Reeds vóór de tweede wereldoorlog werd door mevrouw DAELS de eerste steen gelegd van het Akademisch Ziekenhuis, dat nu iedereen kent. Toen de storm van de tweede wereldoorlog was voorbij getrokken, stond het echter onvoltooid, als een desolaat blok aan de buitenrand van de stad in weer en wind op te roesten. Er staken geen ruiten in en het dak moest worden vervangen voor het ooit had gediend. In de ledige liftkokers vielen de binnengedrongen, spelende straatbengels te pletter. De naam DAELS kleefde als een vloek aan het gebouw.

Telkens en telkens weer hebben de rektoren van de Gentse Universiteit, BLANCKAERT, GOORMAGHTIGH EN BOUCKAERT, bij de opening van het Akademisch jaar, in hun rede de staat België bezworen, dit ziekenhuis te voltooien. Want inmiddels besteedde de Gentse Medische Fakulteit, die sindsdien op velerlei wijze de waarde van haar jonge krachten heeft bewezen, een goed deel van haar kostbare energie aan eindeloze touwtrekkerij met de Kommissie van Openbare Onderstand binnen de historische muren van de aloude Bijloke.

En zie, de jonge Antwerpse fakulteit dreigt ten prooi te vallen aan dezelfde kwalen. In de meest verspreide, meest verouderde ziekenhuizen, respektievelijk toebehorend aan C.O.O. of K.Z., geen van beide synoniemen van goede geneeskunde, worden de medische departementen van de U.I.A. ondergebracht. De ontmoediging bij de pas benoemde professoren met klinische opdracht is opvallend groot. Hun steming kan worden samengevat in het beroemde vers : « Wij zijn de bouwers van de tempel niet, wij zijn de sjouwers van de stenen ». Het lichtend voorbeeld van het Gentse Akademische Ziekenhuis steekt hier sterk bij af. Dertig jaar na zijn aanvang — en hoeveel vroeger had dit niet kunnen zijn — is het eindelijk uitgegroeid, niet alleen tot een uitstekende onderwijsinrichting, waarvan de bekendheid zich buiten de grenzen uitstrekt, maar ook tot een instelling van uitzonderlijk dienstbetoon aan de ganse gemeenschap en tot een verwezenlijking die ook aan de meest gewone volksmens in zijn bestaan ergens meer zekerheid heeft gegeven.

Wanneer komt er in Antwerpen een echt Akademisch Ziekenhuis ? Als men er nu dadelijk mee begint duurt het nog vijf of zes jaar maar als het gaat zoals te Gent zullen de vers benoemde klinici nog het eme-

ritaat bereiken vóór het zover is. Dit ziekenhuis is er niet alleen broodnodig voor de UIA, maar het heeft ook een belangrijke taak in het ganse gewest. Wij willen geen klaagflaminganten zijn maar wij hebben wel het recht aan te klagen en de aanklacht luidt, dat de staat België na aan de metropolis Antwerpen, decennia te laat, schoorvoetend en slechts **onder druk**, een universiteit te hebben toegestaan, voor de uitbouw daarvan onvoldoende geld over heeft. En al mag het zijn, dat bepaalde mensen aan de top van de UIA sterk beslagen zijn gebleken in aangelegenheden van grote finacie, zonder geld of middelen kunnen ze voor deze generatie geen volwaardige universiteit uitbouwen.

Aan dit alles is echter één positief aspekt verbonden en dat is dat wij wel zullen gedwongen worden nieuwe en rationele oplossingen te zoeken en te vinden en dat wij in elk geval zullen moeten ophouden in onderlinge tegenstelling en machtsstrijd, mensen en middelen te versnipperen. Het is dan ook in deze richting dat de raad van beheer van de UIA reeds uitzonderlijke inspanningen heeft geleverd en wij willen hen daarvoor gelukwensen. Zoals de rector zeer terecht heeft betoogd, men moet ergens beginnen. Maar dit betekent niet dat men niet voortdurend moet zinnen op betere en grotere mogelijkheden en het V.V.A. zal niet ophouden de middelen daartoe op te eisen. Wat voor Antwerpen geldt, geldt ook voor Limburg. Wij verzoeken dan ook de gouw Limburg de zaak ter plaatse van nabij te volgen en de centrale raad met advies en informatie bij te staan.

Aldus dames en heren, vrienden leden, hoop ik U door de bespreking van deze Universitaire problemen ook de taak en de roeping van het V.V.A. in brede zin te hebben doen aanvoelen.

Wij, Academici mogen niet verzinken in intellektuele luiheid, in burgerlijke zelfgenoegzaamheid of in een te absoluut kultureel epicurisme. Wij moeten waakzaam blijven, wij moeten lezen tussen de lijnen van wat onze bewindslieden vertellen. Wij, die het voorrecht hebben genoten te studeren ten dele of zelfs geheel op kosten van de gemeenschap, hebben de ereplicht op de bres te staan voor de materiële, politiek en kulturele belangen van de man, die niet heeft gestudeerd, van de niet-academicus. Voor de man die niet begrijpt wat er aan de hand is, omdat men hem zoveel informatie onthoudt, omdat men hem misleidt, omdat men hem kultureel laat verbasteren. De man die men hygiënisch verwaarloost door onvoldoende voorlichting, door onvoldoende gezondheidszorg of lichamelijke opleiding en door de onverantwoordelijkheid in zake pollutie van een winsthongerig kapitaal. Wij moeten in één woord, op de bres staan voor de kleine man. Dan, en dan alleen, kan ons nationalisme niet als racisme worden bestempeld. Alleen langs deze weg, kunnen wij in houwe trouwe aan de strijd en de idealen van onze voorgangers, opgaan in de roeping van een nieuwe tijd.

ons nieuw bestuur

HET DAGELIJKS BUREAU 1972 - 1974

Oud-Algemeen Voorzitters, die van rechtswege lid zijn van het dagelijks bureau :

dr. jur. Paul BEECKMAN
dr. med. Karel GODDEERIS
prof. dr. baron Walter OPSOMER

algemeen voorzitter :

dr. med. Piet CARPENTIER

ondervoorzitters :

drs. fil. Johan SOENEN
dr. med. André van LERBERGHE

algemeen sekretaris :

h. ir. Pol VEREENOOGHE

algemeen penningmeester :

ir. sch. Erik BRINCKMAN

afgevaardigde overlegcentrum :

lic. g. fil. Dis FAGOT

hoofdredakteur VIVat Academia :

dr. med. Piet CARPENTIER

raadsleden :

lic. g. fil. Dis FAGOT
dr. jur. Jan DEBEUCKELAERE
dr. med. Albert BATTHEU
lic. ped. Jozef RYCKOORT
dr. med. Jeroom WEEKERS
lic. h. wet. Fernand BRIEVEN (oud alg. penningmeester)

LEDEN VAN DE CENTRALE RAAD 1972 - 74

Ten behoeve van onze leden en om het contact met het Centraal Bestuur te bevorderen laten wij hier ook de lijst volgen van de leden van de Centrale Raad, voor de ambtsperiode '72 - '74, samen met hun adres en telefoonnummer.

GOUW ANTWERPEN

Afdeling Antwerpen

1. b. scheik. ir. Erik BRINCKMAN
Rietveld 12, 2510 Mortsel ☎ 03/49.94.80
2. prof. dr. Piet CARPENTIER
de Merodelei 24, 2600 Berchem 03/30.00.64 - 03/27.07.67
3. dr. jur. Jan DEBEUCKELAERE
Jagersdreef 13, 2230 Schilde 03/53.72.82
4. apot. Leo DECKERS
Antwerpsesteenweg 104, 2510 Mortsel 03/49.95.33
5. lic. h. f. w. Hugo HERMANS
Saturnusstraat 12, 2600 Berchem 03/35.53.42
6. dr. jur. Valeer PORTIER
Van Eycklei 23, 2000 Antwerpen 03/32.20.87

Afdeling Campinia Academica

7. dr. jur. Francis ANTHONIS
Liersesesteenweg 3, 2410 Herentals 014/226.50
8. Lic. gesch. Jan GORIS
Nieuwstraat 107A, 2410 Herentals 014/233.33
9. b. scheik. ir. Firmin GORLE
Amerikalaan 22, 2440 Geel 014/587.89

Afdeling Klein-Brabant

10. dr. jur. Alois VERTONGEN
Van Hooymissenstraat 46, 2671 Hingene 03/89.23.82

Afdeling Taxandria

11. not. Ignace de SADELEER
Molenstraat 53, 2160 Brecht 03/72.80.51

GOUW BRABANT

1. lic. h. f. e. Fernand BRIEVEN
Lansrodedreef 1, 1640 St.-Genesius-Rode 02/58.08.46

2. drs. sc. Leo DEKLEERMAEKER
Eiterbeeksesteenweg 166, 1040 Brussel (nà 19 u.) 02/33.61.49
3. lic. g. f. Dis FAGOT
Sporwegstraat 24, 3370 Boutersem 016/737.66
4. dr. ir. kernw. Jan KRETZSCHMAR
Rijkestraat 21, 3009 Winksele 016/485.72

GOUW LIMBURG

1. b. sch. ir. Hendrik DAENEN
de Schievellaan 28, 3500 Hasselt 011/281.06
2. dr. med. Stan DESSERS
Tenierslaan 4, 3500 Hasselt 011/243.60 - 011/211.01
3. ld. ir. Frans HENDRICKX
Gorseweg 8, 3800 Sint-Truiden 011/733.41
4. dr. opv. Jeroom WEEKERS
Rodenbachstraat 25, 3500 Hasselt 011/230.37 - 011/288.38
5. dr. jur. Paul WIEERS
O.-L.-Vrouwstraat 26, 3740 Bilzen 011/182.70

GOUW OOST-VLAANDEREN

1. b. ir. Guido DEROO
Rijsenbergstraat 264, 9000 Gent 09/22.68.83
2. Lic. opv. Jozef RYCKOORT
Kortrijksesteenweg 157d3, 9000 Gent 09/22.67.54
3. drs. g. f. Johan SOENEN
Boomstraat 6, 9810 Drongen 09/52.40.38
4. Lic. g. f. Mia PAUWELS-WAUTERS
Kortrijkseheirweg 26, 9730 Nazareth 09/75.42.95

GOUW WEST-VLAANDEREN

Afdeling Brugge

1. Lic. Norbert d'HIET
Sint-Hubertuslaan 42, 8200 Brugge 050/151.73
2. h. ir. Jean-Marie GHIJSELS
J. Delaplacestraat 86, 8310 Brugge 050/387.57
3. dr. jur. Daniël GLAS
Freren Fonteinstraat 20, 8000 Brugge (kantoor) 050/306.85

Afdeling Ieper

4. dr. med. Albert BATTHEU
Kiplinglaan 9, 8900 Ieper 057/225.33
5. lic. psych. Ivan CAUWELIER
Nijverheidslaan 18, 8970 Poperinge

Afdeling Kortrijk

6. apot. Jef COORNAERT
Doornikwijkstraat 11, 8500 Kortrijk 056/224.05
7. dr. med. André van LERBERGHE
Burg. Pyckestraat 11, 8500 Kortrijk 056/221.95 - 056/204.35
8. lic. ekon. Robert VLIEGHE
Schoorbakkestraat 11, 8500 Kortrijk 056/141.81

Afdeling Oostende

9. dr. med. Luc d'HOORE
K. Janssenslaan 11, 8400 Oostende 059/776.69
10. dr. jur. Robert 't JONCK
van Iseghemlaan 151 - 153, 8400 Oostende 059/734.00
11. dr. jur. Willy VERDONCK
Mac Leodplein 10, 8400 Oostende privénr.

Afdeling Roeselare

12. dr. med. Carl DEVLIES
Koning Albert I-laan 74, 8800 Roeselare 051/208.20
13. h. ir. Pol VEREENOOGHE
Begoniastraat 9, 8800 Roeselare 051/229.33 - 051/262.75

Leden als algemeen oud-voorzitters :

dr. jur. Paul BEECKMAN
dr. med. K. GODDEERIS
prof. dr. Walter OPSOMER

Erelid :

prof. em. dr. Alois STEFENS.

DE AFDELINGSSECRETARIATEN

ANTWERPEN	Antwerpen	Jachthoornlaan 23, 2232 's Gravenwezel	03/53.96.49
	Campinia Academica	Amerikalaan 22, 2440 Geel	014/587.89
	Klein-Brabant	Rollierstraat 1, 2688 Sint-Amands	052/322.83
	Taxandria	Brugstraat 152, 2128 St.-Job-in-'t-Goor	03/63.07.89
BRABANT	Brussel	Etterbeeksestwg 166, 1040 Brussel (nà 19 u.)	02/33.61.49
	Oost-Brabant	Rijkestraat 21, 3009 Winksele	
LIMBURG		Gorseweg 8, 3800 Sint-Truiden	011/733.41
OOST-VLAANDEREN	Gent	Kortrijkseheirweg 26, 9730 Nazareth	09/75.42.95
	Oudenaarde	Aalststraat 144, 9700 Oudenaarde (9 - 12 u.)	055/345.01
WEST-VLAANDEREN	Brugge	Gentpoortstraat 5, 8000 Brugge	050/319.82
	Ieper	Iepersteenweg 16, 8930 Boezinge	057/425.67
	Kortrijk	Burgem. Pyckestraat 12, 8500 Kortrijk	056/221.95
	Oostende	Mariakerkelaan 108, 8400 Oostende	059/710.22
	Roeselare	Van Maerlantlaan 15, 8800 Roeselare	051/263.02
ALGEMEEN SEKRETARIAAT :		E. Jacquainlaan 126, 1000 Brussel (8 - 12 u.) 02/18.68.20	

gouw oost-vlaanderen

Gouwbestuur 1972 - 74

voorzitter :

lic. opv. Jozef RYCKOORT

ondervoorzitter :

ir. Guido DEROO

sekretaris-penningmeester :

lic. g. f. Mia PAUWELS - WAUTERS

raadsleden :

drs. g. f. Johan SOENEN

dr. jur. Willy van den BERGHE

Jaarverslag 1971 - 72

Tijdens het werkingsjaar 1971 - 72 werden er door het V.V.A. Oost-Vlaanderen negen activiteiten georganiseerd die, afgezien van het openingsbanket te Oudenaarde en het slot-eten te Overmeire-Donk, allen te Gent in het Europahotel plaats vonden. De voordrachten waren steeds gratis toegankelijk en werden gemiddeld door een 50 à 60-tal leden bijgewoond, met één overdonderende uitschieter : het abortusgesprek, dat zowat 220 toehoorders (en interpellanten) aanlokte.

Kronologisch overzicht

Nadat, als een soort preludium, het V.V.A. Oost-Vlaanderen van 18 tot 30 september had meegewerkt aan een tentoonstelling « Jonge Vlaamse Schilders » in zaal Pro Arte te Gent (ingericht door de Marnixring), werden de eerste kontakten voor de jaarwerking gelegd tijdens een openingsbanket, dat dit maal op 8 oktober werd gehouden in het stijlvolle zaaltje van tafelhoudster K. van RENGEM te Oudenaarde. De lekkere en overvloedige spijzen zorgden ervoor, dat de opgekomen leden uit de provincie en de plaatse-

lijke « notabelen » op passende wijze konden verblijden. De tafelrede van Prof. Dr. H. HENDE-RICKX, die handelde over de vraag of lekker eten in deze tijden van ongebreidelde pollutie (!) wel gezond is, kon de etenswil van de genodigden niet aan het wankelen brengen. Verdere tafelspeeches werden gehouden door gouwvoorzitter J. SOENEN, die zelfs de volste magen aan het lachen kreeg, en door rechter W. van den BERGHE, die als Oudenaards gastheer de hoop uitsprak dat ten gepasten tijde ook in de Vlaamse Ardennen een actieve afdeling van start zal kunnen gaan.

Op 12 november kwam Minister P. de PAEPE als eerste gastspreker aan het woord, die, met een falanks aandachtige geneesheren voor zich, een uiteenzetting gaf over de « **Perikelen van de ziekteverzekering** » ! Samenvattend kon men wel besluiten, dat deze perikelen slechts kunnen overwonnen worden, wanneer er voldoende controle kan worden uitgeoefend op de mutualiteiten, de ziekenhuizen, de zieken en... de geneesheren !

Het onderwerp van de volgende bijeenkomst op 10 december was van minder gevaarlijke aard : met prachtige diareksen en aangepaste muziek bracht de Heer R. DIERICK een montage over de « **Azurenkust** », waarbij zowel fauna en flora, als architectuur en kunst (het vrouwelijk schoon uiteraard inbegrepen) op kunstvolle wijze tot leven werd gebracht.

Prof. Dr. M. van SPAANDONCK zorgde op 21 januari voor een echt academisch onderwerp : « **De Amerikaanse Universiteit, Pro en Contra** ». Spreker, die lange tijd als hoogleraar in de U.S.A. verbleef, toonde zich — afgezien van het feit dat de universitaire studies ondemokratisch veel kosten — een overtuigd voorstander van het Amerikaans systeem, o.m. omdat

de studenten in hoge mate zèlf de vakken kunnen kiezen, die ze wensen te volgen, zodat ze aldus op meer verantwoorde en persoonlijke wijze hun studies en hun toekomstige loopbaan kunnen oriënteren. En aangezien de meeste universiteiten privé zijn, kunnen zij op een vrije manier professoren aanwerven of... aan de dijk zetten.

De voordracht van 25 februari kon niet doorgaan, omdat de spreker, Rik LANCKROCK, jammer genoeg in het A.Z. vertoefde ! Maar uitgesteld is niet verloren, aangezien deze voordracht over « Humanisme in Vlaanderen » voor het komende seizoen terug op het programma staat.

Zoals elk jaar kregen wij ook dit keer een zuiver politieke avond : Mevrouw Nelly MAES, volksvertegenwoordiger, sprak op 23 maart over « **De Vrouw en de Politiek** ». Het is echter méér geworden dan een politieke avond, want op een zeer menselijke wijze maakte Mevrouw MAES de balans op van de (niet steeds benijdenswaardige) positie van de vrouw in onze maatschappij, die bijna uitsluitend door mannen wordt geregeerd. In zijn dankwoord vond de voorzitter J. SOENEN het dan ook normaal, dat de spreker de harde weg van de politiek heeft gekozen om hierin verbetering te brengen.

Donderdag 13 april, een open paneelgesprek over « **Abortus** », was onder alle oogpunten een groot succes : een lange rij eminente sprekers, een vinnig paneelleider, een bomvolle zaal met een graag reagerend publiek.

Nadat paneelleider Dr. P. CARPENTIER de regels van het spel had uiteengezet, kregen de diverse paneelleden elk zowat 10 minuten tijd (het werd uiteraard soms iets méér !) om hun standpunt t.o.v. de abortus-provocatus te verduidelijken. Prof. W. DELVA, als jurist, en Dr. J. DAELS, als gynecoloog, veroordeelden de abortus op scherpe wijze, alhoewel Dr. DAELS in bepaalde medische omstandigheden abortus toch accepteerde. Senator W. CALEWAERT verdedigde zijn wetsvoorstel om abortus te legitimeren, maar liet er, zoals de volgende sprekers, geen twijfel over bestaan, dat men abortus moet kunnen voorkomen door het gebruik van contraceptiva. Prof. L. de CONINCK deed niet alleen beroep op humanitaire, maar ook op biologische motieven, om de mensen de mogelijkheid te geven, de geboorte van ongewenste kinderen te kunnen voorkomen, zonder dat zij daarom als misdadigers zouden beschouwd worden. Mevrouw L. HERMAN - MICHIELSENS beklemtoonde vooral het feit, dat de vrouw zèlf moet kunnen beslissen of ze een kind wil laten aborteren, en dat deze beslissing niet mag worden overgelaten aan een of andere medische of gerechtelijke commissie. B. de CLERCQ, docent aan de K.U.L., nam een ethisch standpunt in, dat echter zo etherisch klonk, dat zelfs de paneelleider Dr. CARPENTIER moest bekennen, dat hij het niet helemaal begrepen had. Dit « onbegrip » kon echter niet beletten, dat Dr. CARPENTIER op schitterende en humoristische wijze een syntese opmaakte van de verschillende standpunten, syntese die dan

ook een stevig vertrekpunt vormde voor het open debat tussen sprekers en publiek. Een overzicht te geven van de vele vragen en antwoorden is bijna onmogelijk, maar het was in elk geval duidelijk dat het onderwerp het hart en de geest van de aanwezigen ten zeerste beroert.

Na een passend dankwoord door voorzitter J. SOENEN, werd aan alle sprekers en aan de moderator Dr. CARPENTIER, een prachtig fotoboek « Kastelen in Vlaanderen » ten geschenke aangeboden, zij hadden immers allemaal gratis hun medewerking verleend.

De slotactiviteit van dit seizoen werd een talrijk bijgewoond en zeer geapprecieerd bezoek, op 17 juni, aan het kunstatelier van Octave LANDUYT te Heusden. Van uit Gent vertrokken met een autokaravaan (enkelen maakten een omweg onder de leiding van Senator Frans BAERT !) werden wij door Mevrouw LANDUYT reeds aan de deur opgewacht om het heiligdom van haar man te betreden : het werd een unieke wandeltocht door een wereld van vreemde schoonheid, waarbij Octave LANDUYT zelf als gids en tovenaer de nodige uitleg gaf. Het werd een onvergetelijke namiddag, ook voor onze voorzitter die Mevrouw LANDUYT — in ruil voor de gekregen drankjes — een bloemenruiker en drie zoenen overhandigde. Na deze artistieke uitstap keerden de meeste deelnemers naar de nederige werkelijkheid terug onder de vorm van een democratisch paling-souper te Overmeire Donk. Daar werd de paling op een weinig overvloedige, maar dan toch op de meest diverse wijzen gedegusteerd ! Wijn en bier zorgden er voor, dat het werkingsjaar 1971-72 op een vriendschappelijke wijze kon uitdeinen.

Bestuurswisseling

Het bestuur dat in de komende twee jaren zal instaan voor de werking van het V.V.A. Oost-Vlaanderen, ziet er uit als volgt :

- Voorzitter : Lic. opv. Jozef RYCKOORT, uittreidend raadslid (Gent) ;
- Ondervoorzitter : Lic. opv. Jozef RYCKOORT, uittreidend sekretaris (Gent) ;
- Sekretaresse : Mevrouw Mia WAUTERS, lic. Germ. fil. (Nazareth) ;
- Raadsleden : Lic. Germ. fil. Johan SOENEN, uittreidend voorzitter (Drongen) en Dr. jur. Willy vanden BERGHE (Oudenaarde).

Mevrouw Bea de PECKER, die de financiës — trouwens met succes ! — beheerde, en de raadsleden Dr. juris Theo Dom en Dr. med. Paul HOLLAERT, die allen tot het uittreidend bestuur behoorden, hebben zich niet opnieuw als kandidaat voorgesteld. Zij worden allen bedankt voor het goede team-work dat ze in de schoot van het V.V.A. Oost-Vlaanderen hebben gepresteerd !

gouw west-vlaanderen

Gouwbestuur 1972 - 74

voorzitter :

dr. med. Albert **BATTHEU**

ondervoorzitter :

lic. Robert **VLIEGHE**

sekretaris :

h. ir. Pol **VEREENOOGHE**

raadsleden :

Brugge : lic. Norbert **d'HIET**

Ieper : lic. Carl **BILLIET**

Kortrijk : dr. med. André van **LERBERGHE**

Oostende : lic. Achiel **VENMANS**

Roeselare : dr. Carl **DEVLIES**

afdeling Brugge

Afdelingsbestuur 1972 - 74

dagelijks bestuur :

lic. Norbert **d'HIET**

h. ir. J.M. **GHYSELS**

dr. jur. Daniël **GLAS**

dr. jur. Lieve **d'HOEST - LOUF**

apot. Robert **VANHAVERBEKE**

advieskomitee :

dierenarts D. **BODDEZ**

dr. jur. R. de **CLERCK**

lic. g. f. L. **DECORTE**

lic. h. f. w. K. **DEDECKEL**

ir. V. **DESMET**

apot. J. **DEVOLDER**

ir. J. **GORISSEN**

dr. med. V. van den **BON**

lic. h. f. w. C. **VERNIEUWE**

tandarts J. **VOGELS**

afdeling Ieper

Afdelingsbestuur 1972 - 74, nog niet gekend

gouw antwerpen

Gouwbestuur 1972 - 74

voorzitter :

dr. jur. Jan **DEBEUCKELAERE**

ondervoorzitter :

dr. jur. Francis **ANTHONIS**

sekretaris :

dr. jur. Leo **GYSEL**

leden :

dr. jur. Ignace de **SADELEER**

apot. Raoul **LAMENS**

afdeling Antwerpen

Afdelingsbestuur 1972 - 74

voorzitter :

dr. jur. Jan **DEBEUCKELAERE**

ondervoorzitters :

dr. jur. Valeer **PORTIER**

dr. jur. Arnold van **GELDER**

afdeling Kortrijk

Afdelingsbestuur 1972 - 74

lic. g. f. Frans **BALLEGEER**

apot. Jef **COORNAERT**

dr. jur. Leo **MAEYENS**

ir. Geo **PIL**

tandarts Jaak **STICHELBAUT**

dr. med. André van **LERBERGHE**

lic. ek. Robert **VLIEGHE**

afdeling Roeselare

Afdelingsbestuur 1972 - 74

lb. ir. Flor **BREEMERSCH**

dierenarts Maurice **DEBRABANDERE**

dr. med. Karl **DEVLIES**

tandarts Bart **DONCK**

dr. jur. Gaby **d'HOOGHE**

dr. jur. Michel **HARDEMAN**

dr. jur. André **d'HALLUIN**

dr. med. Roger **LANNOO**

tandarts Roland **ROSSEEL**

lic. Karel **RYCKEWAERT**

dr. jur. Filip **SINTOBIN**

lic. Françoise **STROBBE - STAESSENS**

h. ir. Pol **VEREENOOGHE**

not. Luc **VERHELST**

afdeling Oostende

Afdelingsbestuur 1972 - 74

voorzitter :

lic. Lia **ASPESLAGH - TIMMERMANS**

sekretaris-penningmeester :

lic. Achiel **VENMANS**

raadsleden :

dierenarts Jef **BREEMERSCH**

dr. med. Luc **d'HOORE**

dr. med. Guido **MAEYAERT**

lic. Herman **RABAEY**

dr. jur. Bob **t'JONCK**

dr. jur. W. **VERDONCK**

sekretaris :

dr. jur. Suzanne van **GELDER - van HOVE**

penningmeester :

ir. Erik **BRINCKMAN**

organisatie en pers :

lic. Hugo **HERMANS**

public relations :

ir. Rik **GALLAND**

ledenwerving :

tandarts Germain van **LAETHEM**

organisatie en ontspanning :

dr. med. Jan **DELARUELLE**

raadsleden :

ere-voorzitter : dr. med. Edmond van **THILLO**

oud-voorzitters : prof. dr. Walter **OPSOMER**, drs. Joris

DENIS, prof. dr. Piet **CARPENTIER**

ere-bestuurslid : prof. em. dr. Alois **STEFENS**,

lic. Lydia van **LAETHEM - BERGE**, apot. Leo **DECKERS**,

dr. med. André **d'HOLLANDER**, dr. med. Yvonne **d'HEER -**

LAMMENS, apot. Vera **DELARUELLE - van WINCKEL**, lic.

Kristin **BRINCKMAN - HILDERSON**.

afdeling Campinia Academica

Afdelingsbestuur 1972 - 74

voorzitter :

dr. jur. Francis ANTHONIS

sekretaris-penningmeester :

ir. Firmin GORLE

raadslid :

drs. Jan GORIS

Verslag van de ontmoetingen van het Akademisch Jaar 1971 - 1972

Behoudens de openingsvoordracht die doorging in Hotel Den en Heuvel (Kasterlee) grepen alle andere voordrachten plaats in hotel Bosrand te Kasterlee.

Het nieuwe academisch jaar werd op 24 september 1971 ingezet met een boeiende voordracht van de letterkundige André DEMEDTS die voor een talrijk opgekomen publiek het woord voerde over « **Stijn Streuvels** ». Op deze wijze wilden de Kempische academici, aldus inleider Drs. Jan GORIS, ook een bijdrage leveren tot het Nationale Streuvelsjaar. Om Streuvels op een waardige wijze te gedenken kon men bezwaarlijk beter beroep doen dan op de eminente Streuvelskenner André DEMEDTS, die niet alleen het werk van « de prins der Nederlandse letteren » op de voet heeft gevolgd, doch bovendien in het zo moeilijk toegankelijke Lijsternest een vriend van den huize is geweest.

Zeer raak karakteriseerde de h. André DEMEDTS de figuur van Stijn Streuvels door middel van typische anekdoten uit het leven van Streuvels en door voorbeelden uit diens werk. Om aan te tonen hoe hij te werk ging bij het beschrijven van de kinderjaren gaf André DEMEDTS een rake ontleding van de frele figuur van Horieneke uit « Lente ». Vervolgens werd de novelle « De Oogst » die André DEMEDTS persoonlijk het sterkst heeft aangegrepen, op een ontroerende wijze besproken. Daarna bleef de spreker uitvoerig stilstaan bij « Langs de Wegen », het werk dat de meester van het Lijsternest zelf steeds zijn beste boek heeft genoemd. Tenslotte behandelde de spreker op een zeer deskundige wijze de inspiratiebronnen van Streuvels' oeuvre. Meer speciaal nam hij het geval van « De teleurgang van de Waterhoek » (sinds de verfilming beter gekend als « Mira ») onder de loupe.

Deze geslaagde inzet van het nieuwe academisch jaar werd besloten met de traditionele receptie op het gemeentehuis te Kasterlee. Aldaar wenste de Kastelse burgervader, de h. Eugeen OTTEN, die zelf overigens een echt Streuvels-vriend is, de Kempische academici een vruchtbaar werkjaar toe en drukte de wens uit dat de academici in Kasterlee, het toeristisch conferentie-oord van de Kempen, hun vergaderingen zouden blijven organiseren. Voorzitter Francis ANTHONIS dankte de Kasterlese burgervader en in zijn persoon de gastvrijheid van de plaatselijke bevolking en sprak de hoop uit om de h. OTTEN als vertegenwoordiger van de Kastelse bevolking te mogen verwelkomen op de viering van de **100ste ontmoeting** van Campinia Academica.

Voor de tweede voordracht « **Een avond bij Plato** »

hebben ruim 100 academici op vrijdag 22 oktober 1971 tot 21.30 u. in spanning gewacht op de komst van de spreker. Precies op het ogenblik dat voorzitter F. ANTHONIS aan de aanwezigen meedeelde dat Prof. N.M. WILDIERS, anders de stiptheid in persoon, waarschijnlijk weerhouden was wegens een geval van heikracht, deed de lang verbeide spreker zijn intrede in hotel Bosrand. Wegens uiterst belangrijke omstandigheden was hij te Leuven weerhouden geweest. Onderweg had Prof. WILDIERS herhaaldelijk getracht om telefonisch in verbinding te komen met Hotel Bosrand doch hij was in die pogingen nooit geslaagd, vermoedelijk omdat een bestuurslid van Campinia Academica op hetzelfde ogenblik de lijn blokkeerde door naar alle mogelijke en onmogelijke plaatsen te telefoneren om nieuws te bekomen over de vermiste spreker.

De Kempische academici die trouw de komst van Prof. WILDIERS hebben afgewacht zijn zeker voor hun moeite beloond geworden. In zijn boeiend betoog toonde de spreker aan hoe het wereldbeeld van Plato tot in de eerste decennia van onze eeuw sterk is blijven nawerken. Volgens de ideeën van Plato stond het begrip orde centraal in de filosofie. De opdracht van de mens (een microcosmos) bestond erin het gedrag van de geordende kosmos (de macrocosmos) na te volgen. Christelijke schrijvers als Origines (° ca. 185 - † ca. 254) en Augustinus (°354 - †430) hebben getracht de wereldvisie van Plato te integreren in de christelijke levensvisie. God was een « God van orde », ook al komt dit begrip nergens expliciet in de bijbel voor. De essentie van het kwaad was de verbreking van deze orde. De verlossing van Christus werd gezien als een herstel van de door God gewilde orde.

De Copernicaanse revolutie betekende het einde van het geocentrisme : de zon en niet langer de aarde was het centrum van de wereld. Gallileï (°1564 - †1642), die de stellingen van Copernicus propageerde, werd door het H. Officie veroordeeld, omdat hij de grondslagen van de Westerse cultuur zou hebben in gevaar gebracht. Uit reactie tegen deze bedreiging van het algemeen aanvaarde Westerse cultuurbeeld hebben de theologen en de universiteiten van Parijs, Leuven, e.a. van de 17de eeuw af pogingen aangewend om het begrip orde te verstevigen. Frappant in dit verband, maar logisch volledig in overeenstemming met de leer van Plato, was het uitgesproken wantrouwen dat de theologen tot in de 19de eeuw toe hebben gekoesterd tegen de democratie, een politiek stelsel dat als strijdig met de door God gewilde orde werd afgeschreven. Vanuit ons hedendaags standpunt is het verbazingwekkend vast te stellen dat de theologen zich tot in de eerste decennia van de 20ste eeuw hebben vastgebeten in het wereldbeeld van Plato. Pas rond 1930 brak onder invloed van de relativiteitstheorie van Einstein een nieuwe periode van het Europese denken aan.

Parallel hiermede wijzigde zich ook het begrip vrijheid. Tot in de 17e eeuw betekende vrijheid essentieel het eerbiedigen of navolgen van de orde. Diametraal hertegenover staat de moderne, zoekende mens die in zekere zin zelf moet trachten uit te vinden wat het

is mens te zijn. In dit klimaat van het onzekere zoeken ontstond de « moderne crisis ».

De talrijke vragen die aan Prof. WILDIERS gesteld werden waren een tastbaar bewijs van de interesse die het zeer aandachtige gehoor voor deze boeiende uiteenzetting had betoond. In een passend slotwoord dankte Jan GORIS die ook de voordrachtgever aan het publiek had voorgesteld, de eminente spreker, Prof. N.M. WILDIERS, die reeds voor de tweede maal te gast was bij Campinia, zal beslist nog een derde maal gevraagd worden.

In een gans andere sfeer kwamen de Kempische academici terecht op vrijdag 29 oktober 1971 toen Campinia Academica naar aanleiding van de « **Parlementaire verkiezingen van 7 november 1971** » haar traditioneel geworden politiek paneel tussen de vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen in de Kempen organiseerde.

Senator John ROELANTS (B.S.P.) bracht hulde aan de economische welvaartsbeleid van de aftredende regering. Hij wees op het toenemend aantal arbeidsplaatsen in de Antwerpse Kempen, de verbetering van de arbeidsvoorwaarden en de loonsverhogingen. I.v.m. de zgn. aftakeling van het atoomcentrum te Mol was de B.S.P.-senator erg vaag en beantwoordde de vragen dienaangaande ontwijkend. De inspraak van de arbeiders en de streekinstanties zijn, aldus de h. ROELANTS, veel belangrijker dan de verhuis van een onderafdeling naar Charleroi.

Volgens senator Jos De SERRANO (C.V.P.) werden alle Vlaamse eisen door de regering Eyskens ingewilligd (meer speciaal behandelde hij de verhuis van de Franstalige afdeling uit Leuven, de oprichting van een hof van beroep te Antwerpen e.a.m.). Deze realisaties hadden, aldus de h. De SERRANO, bij de oppositie, die niet meer kon triomferen over het verlies van enkele Vlaamse leerlingen te Brussel of in de Voerstreek, een ware malaise doen ontstaan. Wat de Antwerpse Kempen betreft, dient men bij de keuze van de bedrijven in de toekomst meer selectief te werk te gaan. In geen enkel opzicht mag onze streek het vuilnisbelt van de grootstad Antwerpen worden.

De vertegenwoordigers van de oppositie traden, zoals te verwachten, het huldeadres aan de regering EYSKENS niet bij. Senator Paul de CLERCQ (P.V.V.) kloeg vooral het feit aan dat de aftredende regering EYSKENS aanbleef om de staatsambtenaren 16 % loonsverhoging toe te kennen, de B.T.W. op de meststoffen te verlagen e.a.m. Heftig voer hij uit tegen de verhoging van de belastingen die om in deze extra-uitgaven te voorzien, zouden doorgevoerd worden. Natuurlijk zouden deze nieuwe belastingsverhogingen andermaal neerkomen op de rug van de zelfstandigen... Tot slot eiste de h. De CLERCQ een minimum pensioen van 75.000 F voor alle zelfstandigen. Centraal in het betoog van volksvertegenwoordiger Jo BELMANS (V.U.) stond de « teleurgang van de democratie » in ons land. Systematisch werd, aldus de h. BELMANS, de uitoefening van de kontrolerende functie van het parlement onmogelijk gemaakt. (O.a. parlementaire nachtzittingen met 5 tot 6 aanwezige parlementairen waarbij de vertegenwoordigers van

de pers afwezig zijn ; het stemmen van anti-Vlaamse wetten rond half juli op een ogenblik dat iedereen aan vakantie denkt ; de cijfers over de economische kredietverlening aan Wallonië worden aan parlementairen geweigerd). Anderzijds doet het beheer van de openbare nieuwsmedia sterk denken aan een monopolie (onrechtvaardige verdeling van de zendtijd). Meer speciaal met betrekking tot de Kempen kloeg de h. BELMANS scherp de anti-democratische methodes van Minister van MECHELEN aan die op staatskosten te Turnhout een tweede kabinet zou geïnstalleerd hebben.

In omgekeerde volgorde werd nadien aan de verschillende sprekers de kans geboden om de stellingen van de opponenten te weerleggen. Tijdens de eigenlijke discussie werd veel aandacht besteed aan het behoud van een gezond leefmilieu in de Kempen. Merkwaardig was wel dat de woordvoerders van de vier partijen elk voor zich het leeuwenandaal opeisten inzake de industrialisatie van de Kempen : Jos DUPRE, directeur van de Intercommunale voor de Zuidkempen (Senator de CLERCQ), Joris VERHAEGEN, Voorzitter van deze intercommunale en Minister EYSKENS (Senator de SERRANO), minister SPINOY (Senator ROELANTS), de politieke druk van de Volksunie en het sensibiliseren van de openbare opinie (Jo BELMANS). Tenslotte kwamen de kommunautaire problemen ter discussie.

Tijdens de discussies dompelden het woord en wederwoord van de politici de aanwezigen in de sfeer van een onvervalste politieke meeting. Toch dient gezegd dat de discussies tussen de verschillende paneelleden alles bij elkaar genomen in een serene atmosfeer verliepen. Hieraan was het gepast optreden van Mr. Jan van ROOY die dit paneelgesprek soepel en beslist leidde, voorzeker niet vreemd.

Op zaterdag 13 november 1971 werd in het gebouwencomplex van de firma De Beukelaer - Parein het zesde gala-avondfeest van Campinia Academica en V.V.A. - Gouw Antwerpen, georganiseerd. Voor meer dan 600 academici speelde het groot amuzementsorkest « Theo MERTENS » kleur- en stijlvol ten dans. Een van de traditionele hoogtepunten was ongetwijfeld de grote salamander die muzikaal verzorgd werd door de Oud-Studentenfanfare « Ochsena » uit Lede. Een ooggetuige uit Wallonië was ten zeerste getroffen door dit indrukwekkend « Germaans » drinkgelag. Deze Waalse academicus verwonderde er zich verder over dat de B.R.T.-R.T.B. een dergelijke geplogenheid nog niet op de beeldband had vastgelegd. Naar zijn zeggen zou de uitzending ervan bij onze Franstalige landgenoten grote verontwaardiging wekken (sic).

Van het feest kwamen de leden van Campinia Academica opnieuw in de politiek terecht op vrijdag 26 november 1971. Toen sprak Jos van EYNDE, voorzitter van de B.S.P. en hoofdredakteur van de Volksgazet voor de Kempische academici. De opkomst was matig, waarschijnlijk omdat vele academici vreesden dat de h. van EYNDE in de drukke periode van regeringsvorming niet zou aanwezig zijn. De spreker, die van deze onderhandelingen zichtbare

tekenen van fysieke vermoeidheid vertoonde werd ingeleid door voorzitter Mr. F. ANTHONIS die in zijn voorwoord vooral wees op de vlotte en volkse manier waarop de « onderwijzer » van EYNDE zijn leerstellingen bij zijn lezers steeds weet aan te brengen. Hierna gaf de spreker zijn sinds lang gekende standpunten weer over « **Het concentratieverschijnsel in de Belgische pers** ». Door de aanwezige journalisten werd nadien in de persverslagen opgemerkt dat de h. van EYNDE te Kasterlee voor de eerste maal toegaf dat ook zijn krant tot een groep van reclamewerving is toegetreden.

De toon van de hoofdredakteur van Volksgazet, was tot verrassing van de meeste aanwezigen rustig, bijna academisch. Na afloop van de lezing dankte voorzitter Mr. F. ANTHONIS de spreker in welgekozen bewoordingen.

Was de publieke belangstelling voor de lezing van de hoofdredakteur van de Volksgazet onder de verwachtingen gebleven, dan was de volgende ontmoeting inzake opkomst beslist een topper. Toen de grote zaal van hotel Bosrand reeds eivol zat, waren ijverige bestuursleden van Campinia Academica nog almaar door bezig met stoelen aan te halen voor later komende academici die zich met een zitplaats in de gangen van een der belendende lokalen moesten tevreden stellen. In het totaal waren meer dan 150 academici naar Kasterlee gekomen om de voordracht van Pater Prof. Dr. E.C.F.A. SCHILLEBEECKX, hoogleraar te Nijmegen, « **Kerk en Wereld** » te beluisteren. Mr F. ANTHONIS stelde de spreker voor.

Zoals te verwachten behandelde de voordrachtgever de vernieuwingstendensen in de kerk waarvan hij een fervent voorstander is. Spreker achtte dergelijke fundamentele vernieuwing, waarvan de inhoud in brede kringen genoegzaam bekend is, noodzakelijk om de katholieke kerk van een verdere aftakeling te behoeven en om een nieuwe opgang van het katholicisme mogelijk te maken.

Tijdens de discussie kwamen heel wat tegengestelde standpunten tot uiting.

Niet bepaald eensluidend waren ook de stellingen die door de leden van het paneel « **Abortus** » op vrijdag 21 januari 1972 naar voor werden gebracht. Voor de bespreking van dit akuele probleem waren andermaal meer dan 150 academici opgekomen. Zeer opvallend was de belangstelling uit de medische wereld van de Kempen.

Aan Prof. L. de KONINCK, hoogleraar in de biologie aan de Rijksuniversiteit te Gent, werd als eerste lid van het paneel het woord verleend. Prof. de KONINCK verklaarde zich geen voorstander van abortus als dusdanig, doch drong niettemin aan op de legalisatie ervan in België omdat de abortus een « sociaal feit » is. Abortus ongedaan maken is een vrome wens aldus de spreker. Bovendien is de vrouw die abortus wenst te laten plegen vaak een slachtoffer van de gemeenschap. Over het aantal vrouwen die zich per jaar in ons land laten aborteren (de zgn. geprovoceerde abortus) bestaat er geen wetenschappelijk statistisch feitenmateriaal. Hun aantal wordt op 50.000 per jaar geraamd. Twee derden van de vrouwen die

vruchtafdrijving laten plegen zijn gehuwde vrouwen tegenover een derde alleenstaande vrouwen (weduwen, gescheiden vrouwen of juffrouwen). Economische en sociale motieven waren volgens de spreker de voornaamste oorzaken die voeren tot deze tegen-natuurlijke ingreep. Vervolgens vergeleek hij de toestanden van ons land met deze in Japan en in de U.S.A. waar de abortus gelegaliseerd is. Hij stond ook even stil bij de nieuwe methodes van vruchtafdrijving die in praktijk ongevaarlijk zouden zijn en bracht tevens deze vorm van geboortebeperving in verband met het probleem van de wereldbevolking.

Na deze vrijzinnige visie gaf E.H. L. de GROOF, theoloog en leraar aan het St.-Aloysiuscollege te Geel op een kritische wijze het standpunt van de gelovige t.o.v. de vruchtafdrijving weer. Een pasklare oplossing voor het abortusprobleem biedt de bijbel als dusdanig niet. Niettemin komen er in de Heilige schrift betreffende onderhavig onderwerp twee grondgedachten sterk naar voor : 1) God is een God van leven ; 2) God is een God van oneindige eerbied voor de persoon van iedere mens, vnl. voor de zwakke, de weerloze, de mens in nood. In verband met deze tweede gedachte dient men zich volgens de spreker, dan ook de vraag te stellen wie nu precies de mens in nood is : de zwangere vrouw die zich in een konfliktsituatie bevindt of de mens in wording ?

Na deze bijbelontleding belichtte de spreker de houding die de kerk als instelling in de loop der eeuwen t.o.v. de abortus heeft aangenomen. Het kerkelijk recht heeft abortus steeds als doodslag veroordeeld. Toch dient men zich wel te realiseren dat in de kerkelijke leer het begrip vruchtafdrijving in de loop der tijden een zekere evolutie heeft gekend. Volgens de leer van Thomas van Aquino (°1225 - †1274) b.v. was abortus bij de prille aanvang van de bevruchting geen doodzonde, terwijl volgens de dekreten van het Concilie van Trente (1545 - 1563) abortus doodzonde was vanaf het ogenblik dat de vrouw leven had gewaar geworden in de moederschoot.

Als slot van zijn betoog beklemtoonde E.H. de GROOF dat de functie van de kerkelijke gezagsdragers tot dusver zich beperkt heeft tot het kreëren van een ontwerp van ideale menselijkheid. Het probleem van de abortus is nochtans volgens hem noch met organisatorische noch met juridische maatregelen op te lossen.

Op juridisch vlak dient er niettemin, volgens mevr. dr. jur. JOLIE - MULLIER uit Antwerpen, toch iets veranderd te worden. Als vrouw en jurist gaf zij voor eerst een schets van de huidige toestand in ons land. Meer in het bijzonder wees zij op de grote rechtsonzekerheid die er op het gebied van de abortus in België bestaat omdat er tot dusver in ons land met zijn strenge wetgeving terzake nog maar weinig gevallen van abortus gerechtelijk vervolgd werden. Deze rechtsonzekerheid in België contrasteert scherp met de toestanden op dit gebied in Nederland. Aldaar bestaat er, theoretisch een even strenge wetgeving doch in de praktijk lokt men welbewust bepaalde gerechtelijke uitspraken uit zodat er bij onze Noorderburen een « afgedwongen gewoonterecht » betreffende de

abortus is tot stand gekomen. Alzo kunnen in Nederland zes abortusklinieken ongestraft hun activiteiten verder zetten.

Hierna ontleedde mevr. JOLIE het reeds fel omstreden wetsvoorstel van B.S.P. Senator CALEWAERT. Hierbij stipte zij aan dat medisch-psychologische redenen die abortus volgens dit wetsvoorstel zou toelaten in de praktijk zo rekbaar zijn dat iedere vrouw die in de toekomst abortus zou vragen deze ingreep **de facto** ook op een wettelijke basis zal kunnen bekomen.

Na een langdurige discussie van dit probleem waarover iedereen tenslotte toch zijn eigen mening zal blijven behouden, werd dit interessant debat, waarbij talrijke geneesheren op konkrete gevallen alludeerden die zij persoonlijk hadden beleefd, afgesloten. Het paneel werd zeer deskundige geleid door een zeer vlotte Dr. H. van der PLAS, gynekoloog te Turnhout.

Op vrijdag 25 februari 1972 was de heer T. HEWITSON, de nieuwe ambassadeur van Zuid-Afrika, te gast. Drs. hist. J. GORIS stelde de spreker voor en lichtte de bedoeling van de avond toe: « Als leden van een Vlaamse culturele vereniging is het niet meer dan onze plicht ons te interesseren voor en ons te informeren over wat er gebeurt in de Nederlandse cultuurgemeenschappen waartoe zowel Vlaanderen als Zuid-Afrika ontegensprekelijk behoren ». Hierbij aansluitend bracht de inleider in herinnering hoe in onze gewesten, in casu de Antwerpse Kempen, vnl. tijdens de Tweede Boerenoorlog (1899 - 1902), in alle lagen van de bevolking een sterk uitgesproken sympathie is ontstaan voor het « Dietse broedervolk van Transvaal » en op welke wijze dit medeleven zich in het maatschappelijk en politiek leven heeft geuit.

Met een onbevagen openhartigheid sprak de h. HEWITSON over het apartheidsbeleid van de Zuid-Afrikaanse regering, het meest omstreden politiek probleem van zijn land. Op een zeer overzichtelijke wijze schetste de heer HEWITSON vanuit de historische kontekst het ontstaan van dit prangend probleem. Vervolgens verduidelijkte hij de ontwikkelingspolitiek die de Zuid-Afrikaanse regering t.a.v. de Bantoe en de andere kleurlingenvolkeren in de Zuid-Afrikaanse republiek voert. De spreker benadrukte dat in geen enkel Afrikaans land de medische verzorging en de sociale diensten voor de zwarte bevolking beter ontwikkeld zijn dan in Zuid-Afrika. Ook het onderwijs voor de zwarten is zowel kwantitatief als kwalitatief het beste van geheel Afrika. Het aantal zwarte politieagenten overtreft zelfs het aantal blanke agenten. Wat de lonen die aan de zwarte bevolking uitbetaald worden aangaat stipte de ambassadeur aan dat deze vooralsnog lager liggen dan die van de blanken, doch naarmate de zwarte bevolking een hogere beroepsbekwaamheid zal verwerven zullen deze loonsverschillen genivelleerd worden. Het bestaande loonsverschil tussen blank en zwart belet nochtans niet dat de levensstandaard van de niet-blanke bevolking de grootste is van geheel Afrika. Als gevolg van deze welvaart, veroorzaakt door de enorme economische expansie, van de Zuid-Afrikaanse republiek, ontstond het probleem van de illegale inwijking in Zuid-Afrika.

Vele negers, afkomstig uit de landen die de politiek van de Zuid-Afrikaanse republiek bekritisieren, steken met het vooruitzicht om er werk te vinden, op een onwettelijke wijze de grens over.

De heer HEWITSON die reeds een meer dan dertigjarige geslaagde diplomatieke carrière achter de rug heeft drukte zich als Engelstalige Zuid-Afrikaan zeer keurig uit in het Zuid-Afrikaans. Zijn gedocumenteerde lezing kon dan door het aandachtig publiek, dat andermaal zeer sterk was opgekomen, gemakkelijk gevolgd worden.

Daarna beantwoordde de heer HEWITSON de talrijke vragen die door het sterk geïnteresseerde en kritisch ingestelde publiek gesteld werden. De meeste vragen hielden verband met enkele formele aspecten van het apartheidsbeleid zoals de afzonderlijke banken en bussen voor blank en zwart e.a.m. Ook ging speciaal de aandacht van enkele toehoorders naar de recente stakingen in « Ovambo » (officieel in feite: Zuid-West-Afrika) die volgens bepaalde persberichten zouden verband gehouden hebben met de groeiende ras-entegenstelling tussen blank en zwart. De heer HEWITSON antwoordde hierop dat die stakingen fundamenteel niet verschilden van de recente mijnwerkersstakingen in Groot-Brittannië en in feite dus terug te voeren zijn tot het klassieke patroon van de tegenstelling tussen werkgever en werknemer.

Bij het slot van deze geslaagde avond drukte de inleider de wens uit dat Vlaamse culturele verenigingen, zoals Campinia Academica, zonder daarom stelling te nemen in de binnenlandse politieke aangelegenheden van de Zuid-Afrikaanse republiek, zouden verder ijveren om de culturele banden tussen « Vlaanderen » en Zuid-Afrika nauwer aan te halen en in de mate van het mogelijke ook voor een verdere en betere politieke en economische samenwerking.

Voor een zeer sterk geïnteresseerd publiek sprak Prof. Dr. R. van ROOSBROECK op vrijdag 31 maart 1972 over « **Vlaamse emigranten in de XVIde eeuw** », een onderwerp waarover hij voor enkele jaren een lijvig boek (dat in feite een sterk gereduceerde samenvatting is van een veel omvangrijker geheel) publiceerde bij het Davidsfonds dat inmiddels sinds ettelijke maanden is uitverkocht.

Met veel zin voor historische kritiek gaf de spreker een gedegen schets van de problemen der Vlaamse bannelingen vnl. in Duitsland tijdens de 16de eeuw en hun relaties met Willem van Oranje. Meer speciaal behandelde hij zeer deskundig de politieke, sociale, economische en ook godsdienstige moeilijkheden die de emigranten in de vreemde hebben ondervonden. Tevens duidde hij telkens aan in welke lokaliteiten de Vlaamse bannelingen zich hebben gevestigd en woog zeer kritisch het belang van deze verschillende nederzettingen af. Hierbij aansluitend besprak hij uitvoerig de oprichting van de stad Frankenthal door de bannelingen. In 1577 bekwam deze « Vlaamse » stad in Duitsland haar stadsrechten.

Steeds wist de eminente spreker in zijn merkwaardige uiteenzetting de mens uit het verleden met zijn problemen (die voor een deel tijdsgebonden zijn) maar

toch grotendeels « eeuwig menselijk ») centraal te stellen. Hierdoor werd deze rijk gedocumenteerde voordracht van deze eminente historicus geen dorre uiteenzetting of een kronologische opeenstapeling van geschiedkundige feiten. Het was werkelijk een levend stuk verleden.

De talrijke vragen die aan de spreker werden gesteld reveleerden de grote interesse van het aandachtig publiek. In zijn dankwoord beklemtoonde voorzitter Mr. F. ANTHONIS de moed en de volharding die Prof. van ROOSBROECK aan de dag heeft gelegd om in zeer moeilijke omstandigheden zijn wetenschappelijk werk verder te zetten.

Aangezien de aangekondigde slotvoordracht van C.J.F. BOTTCHER over de « **Toekomstvisie - Club van Rome** » wegens onvoorziene omstandigheden niet kon doorgaan, voerde de letterkundige Antoon van WILDERODE op vrijdag 14 april 1972, als slotspreker van het voorbije werkjaar, het woord over « **Humor in de Nederlandse letterkunde** ». De spreker werd voorgesteld door voorzitter F. ANTHONIS. Met ongevoel veel zin voor droge humor leidde een briljante van WILDERODE de talrijke aanwezigen binnen in het rijk van de humor. Deze fel gesmaakte causerie was werkelijk een festival van het gesproken woord. Bij een dergelijke aristocratische causerie weet men niet wat men bij de spreker het meest moet waarderen : zijn diep bezonken kennis, de inhoud of de sprankelende vertolking. Na deze voordracht maakte dan ook een academicus, de bedenking dat de oogst aan literatuurhistorici in Vlaanderen toch ongemeen rijk moet zijn om iemand als Antoon van WILDERODE op het bankje te kunnen doen plaatsnemen.

Zoals in het verleden verleende Campinia Academica ook dit jaar haar medewerking aan de jaarlijkse « **Kempische dag** » die ingericht wordt door de « Stichting voor de Kempen ». Deze Kempische feestdag greep op zaterdag 24 juni 1972 plaats in de abdij van Tongerlo (Westerlo). Tijdens de traditionele koffietafel voerde namens onze vereniging voorzitter Mr. Francis ANTHONIS het woord. In zijn uiteenzetting wees hij er o.m. op hoe Campinia Academica in de schoot van de « Stichting voor de Kempen » is ontstaan en zich nadien bij het Verbond der Vlaamse Academici heeft aangesloten.

AMICUS CAMPINIAE

afdeling Klein-Brabant

Afdelingsbestuur 1972 - 74

bestuurskomitee :

apot. Guido DELANG
tandarts Emiel HERBOTS
apot. Raoul LAMENS
lic. r. f. Lucienne GOSSELINCKX - LEDRUS
dr. jur. Alois VERTONGEN
bac. fil. theol. Paul WEYNS

Het nieuwe vergaderoord van de jonge V.V.A.-afdeling Klein-Brabant bevindt zich thans aan boord van « De Roerdomp », een omgebouwde kustvaarder die op een Eikevlietse vijver gemeerd ligt.

Daar vormden op 17.10.72 de oude en talrijke nieuwe leden van onze afdeling een aandachtig gehoor voor

gastspreker W. COGGE, architect-urbanist en lid van de Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedschoon. Hij sprak over het natuurpark Scheldeland dat zich over een groot deel van ons Klein-Brabant uitstrekt. Een uitgebreide reeks dia's toonde ons enkele goede initiatieven voor het schone van dit unieke landschap, maar ook de talrijke aanslagen die het telkens weer moet ondergaan.

Spreker was voordien ingeleid door arrondissementskommissaris ROMBAUTS. De geslaagde receptie die volgde bood gelegenheid te over voor nadere discussie en kennismaking, onder meer met algemeen voorzitter prof. dr. P. CARPENTIER en gouvvoorzitter dr. jur. J. DEBEUCKELAERE.

Onze tweede vergadering van dit academiejaar die doorging op 21 november 1972 stond in het teken van het geld. Het was immers over dit onderwerp dat Kan. GHOOS, professor aan de K.U.L. een boeiende uiteenzetting hield voor een ruim publiek van ongeveer 60 van onze V.V.A. leden.

Vooreerst een historisch overzicht van de morele houdingen tegenover het geld, van de strenge inzichten van St. Thomas van Aquino over het succes van de calvinistische zienwijze en de uiteindelijke herkenning van de drang naar geld als een niet te stuiten uiting van een vorm van vrijheid en macht. Hierbij werd aangetoond dat heel wat historische maar ook recente stromingen beter kunnen begrepen worden door hun samenvallen met het ter beschikking komen van geld aan nieuwe klassen individuen. Een essentieel kenmerk van geld is dat het vruchtbaar wil zijn. Daarbij loopt het winstmotief parallel met andere fundamentele bekommernissen van het menselijk leven.

Spreker beëindigde zijn briljante en humoristisch getinte causerie door te wijzen op het revolutionair karakter van onze huidige welvaartmaatschappij die door geld tot stand kwam. De menselijke behoeften reiken verder dan het biologische of zelfs het sociale. De geestelijke behoefte, de zin van wat het leven ons te bieden heeft komt meer en meer aan bod. Een gezellig samenzijn besloot deze wel zeer geslaagde V.V.A.-avond.

Afdeling Taxandria

Afdelingsbestuur 1972 - 74

voorzitter :

not. Ignace de SADELEER

ondervoorzitters :

dr. jur. Leo GYSEL
dr. jur. P. VANDERMEERSCH

sekretaris :

dr. med. Hugo HEUS

penningmeester :

not. Walter MENNES

raadsleden :

dr. D.L. BERTELS
lic. G. Rudi PELCKMANS
dr. med. Wim SCHROOYEN
dr. med. Dirk VERELLEN

Gouwbestuur 1972 - 74

voorzitter :

lic. g. f. Dis FAGOT

sekretaris :

drs. Leo DEKLEERMAEKER

raadslid :

ir. Jan KRETZSCHMAR

afdeling Oost-Brabant

Afdelingsbestuur 1972 - 74

voorzitter :

lic. g. f. Dis FAGOT

sekretaris-penningmeester :

dr. ir. Jan KRETZSCHMAR

raadsleden :

lic. t. e. wet. Philippe DEPRAETERE

dhr. H. DEGREEF

dhr. Vital VALKENIERS

afdeling Brussel

Afdelingsbestuur 1972 - 74

voorzitter :

b. ir. Paul MEULEMANS

sekretaris-penningmeester :

drs. Leo DEKLEERMAEKER

raadsleden :

dr. jur. Paul BEECKMAN

lic. h. f. Fernand BRIEVEN

dr. jur. Mathieu CROONENBERGHS

dr. jur. Albert de CUYPER

dr. jur. Gerard ROMSEE

Verslag van de activiteiten van het

Akademisch Jaar 1971 - 72

De volgende activiteiten werden gedurende het jaar 1971 - 72 op touw gezet :

1. Koncert Festival van Vlaanderen : 14.9.71 gemeenschappelijk met de andere gouwen ;
2. Drs. Maes, 5.11.71 : « Verkiezingsprognosen voor overmorgen 7.11.71 » ;
3. Prof. J. van WATERSCHOOT, 4.2.72 : « Daagt Amerika Europa nog economisch uit ? » ;
4. Dr. H. FUNK, 3.3.72 : « Huidige moeilijkheden van Duitstalige landgenoten » ;
5. Prof. W. THYS, 14.4.72 : « Het Nederlands in de wereld » ;
6. Feestelijke vergadering 5.5.72, met o.m. Dr. J. FLEERACKERS, attaché van LOOSDRECHT, Dr. W.H. van den BERGHE, prof. B.F. van VLIERDEN ;
7. Prof. A. COPPE, 2.6.72 : « Toestand en toekomstperspektieven van de E.E.G. ».

Opmerkingen :

— Tijdens de herfstmaanden werd een verminderde activiteit vastgesteld ; mede door de onbeschikbaarheid van sommige sprekers (Min. VLERICK) en door de lange en dubbele verkiezingsperiode te Brussel.

— In de winter en in het voorjaar hebben wij ons « herpakt ».

— De publieke belangstelling schijnt zich t.o.v. 1970 - 1971 te stabiliseren.

— De « eerste-vrijdag-van-de-maand »-formule schijnt in de smaak te vallen.

— Er werden meer vergaderingen belegd dan tijdens het seizoen 1970 - 1971.

— De vergaderingen worden echter door drie verenigingen samen ingericht (V.V.A.-Brussel, A.N.V.-Brussel, oud-K.S.C.-Brussel).

— De aanwezigheid van jongeren is al te miniem ; tijdens bepaalde vergaderingen zelfs onbeduidend. Hoe wordt hieraan verholpen ? Oprichting van een jongeren-ontvangstkomitee ? Grotere diversiteit in de behandelde onderwerpen ?

Slotbemerkingen :

In de resultaten van het sinds twee jaar gevoerd beleid kan men pluspunten naast eerder negatieve symptomen aanstippen.

Paradoksaal genoeg ondervindt men in Brussel — waar de Vlamingen elkaar vooral nodig hebben en regelmatig elkaar zouden moeten vinden — de grootste moeite om de Vlaamse kulturele verenigingen in leven te houden. Het grootste pluspunt in dat opzicht is misschien wel dat wij als vereniging nog in leven zijn ! Willen wij echter in de toekomst in leven blijven, en persoonlijk blijf ik, rekening houdend met de huidige politieke toestand te Brussel, overtuigd van deze noodzakelijkheid ; dan zullen wij moeten kunnen rekenen op een actievere medewerking vanwege de leden, en dan vooral op een daadwerkelijke inzet vanwege de jongeren !

Ter illustratie : de activiteiten van het seizoen '70-'71 :

1. G. FONTEINE, 2.10.70 :
« Gemeenteraadsverkiezingen te Brussel » ;
2. Mr. H. van EECKE, 6.11.70 :
« Brussel na de gemeenteraadsverkiezingen » ;
3. Mr. W. BEERNINCK, 4.12.70 :
« Noord-Ierland tegenover de Vlaamse strijd » ;
4. Minister H. FAYAT, 5.2.71 :
« Toekomst van het Nederlands te Brussel » ;
5. Dhr Fr. PITTEY, 5.3.71 :
« Frans-Vlaanderen en de toekomst van Europa » ;
6. Een wijnavond vol moezelwijnen : 2.4.71.

drs. sc. LEO DEKLEERMAEKER
sekretaris V.V.A.-Brussel

BRUSSEL, BABYLON VAN KWADE TROUW.

gouwbestuur 1972 - 74

voorzitter :

dr. med. Jeroom WEEKERS

ondervoorzitter :

not. Robert INDEKUE

sekretaris-penningmeester :

lb. ir. Frans HENDRICKX

raadsleden :

ir. Frans DECKERS
dr. med. Stan DESSERS
dr. jur. Jan de VLEESCHAUWER
ir. Hendrik DAENEN
ir. Guido HAEKENS
lic. Willy MOERMANS
lb. ir. Paul NICOLAI
lic. ek. Jos THOMAS
lic. g. f. Eugeen van REUSEL
dr. jur. Franz VERBERNE
dr. jur. Paul WIEERS

De **Kring voor het Vlaams Gezelschapsleven te Antwerpen**, ontstaan uit de samenwerking van Vlaams Geneesheren Verbond, Vlaams Economisch Verbond, Koninklijke Apotekersvereniging van Antwerpen, Vlaamse Conferentie der Balie, Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging en Vlaamse Chemische Vereniging, organiseert op

Zaterdag 20 januari 1973 te 21 uur
in de Stadsfeestzaal Meir te Antwerpen een groots

GALABAL

- vooraanstaande Vlamingen uit alle kringen en gewesten zullen elkaar daar ontmoeten
- de muziek wordt verzorgd door het orkest André COUCKE en zijn groot Symfonisch Amuzementsorkest met « Skyliners » en « Tzigania »
- Behoud tijdig voor door het overschrijven van *300 Fr. per persoon op p.r. nr. 4890.66 van het Vlaams Economisch Verbond - Tavernierkaai 4/4 - Antwerpen, met vermelding « Deelneming Galabal »
- Avondkledij is verplicht - cocktailkledij, maxi-kledij en broekrokken zijn niet toegelaten.

Wij vestigen Uw aandacht op het avondfeest

WAAR IS DE TIJD

dat ondermeer in samenwerking met het V.V.A. door de V.V.S. wordt georganiseerd op

Zaterdag 3 februari te 21 uur in de Stadsfeestzaal Meir te Antwerpen

- alleen studenten en oud-studenten met hun naaste familie worden op het avondfeest toegelaten
- muziek verzorgd door de orkesten **Rey JACKY and his lords** en **Jean MONNET**.
- Inkom per persoon 300 Fr., avondkledij verplicht.
- Behoud tijdig voor door overschrijving op p.r. 4957.05, van « Waar is de tijd » - Renaat BEYERS, rekening B, Zilverbeeklaan 54, 2510 Mortsel.

anthoni van leeuwenhoek

door Pieter A. de MEYERE

Doctor in de Sociale Wetenschappen.

Niet Anthoni van Leeuwenhoek is de uitvinder van de microscoop zoals heden nog velen denken. De microscopen schijnen omstreeks 1590 in Middelburg voor het eerst te zijn gemaakt door Zacharias Janssens. Het waren zogenaamde samengestelde microscopen. Leeuwenhoek verbeterde het instrument en verkreeg hierbij een grote vaardigheid in het slijpen. Hij was ook de eerste die op systematische wijze de microscoop heeft aangewend in het geneeskundig en bacteriologisch onderzoek.

Wie was die Anthoni van Leeuwenhoek ?

Hij behoorde niet tot een familie van geneesheren, wat soms wel eens wordt beweerd. Zijn ouders waren gewone laken- en stoffenhandelaars te Delft in welke stad Anthoni werd geboren op 24 oktober 1632. Na de lagere school te hebben doorlopen was hij genoopt thuis te blijven. In de winkel kon een hulpje best worden gebruikt. Zoals zijn vader bekeek hij weldra de stoffen met een dradenteller en leerde zodoende met nauwkeurigheid de structuur en de kwaliteit van het weefsel kennen.

Zijn zin voor precisie bracht hem na enkele jaren in de administratie van zijn stad. Van manusje-van-alles klom hij op tot klasseerder en nadien tot opsteller. In 1670 legde hij met succes de proef af van landmeter en werd door het stadsbestuur in 1679 tot beëdigd ijker aangesteld.

Reeds vroeg nam hij de microscoop ter hand. Wat maar enigszins interesse kon wekken, onderzocht hij. Toen hij de veertig nabij was aanvaardde de Londen- Academie voor Wetenschappen (de Royal Society) hem als briefwisselend lid. Zijn opname als lid in 1680 bracht hem in contact met geleerden zoals Hooke, Wren en Huygens.

Anthoni van Leeuwenhoek is ons vooral bekend door de meer dan honderd verslagen, brieven genoemd, door hemzelf gestuurd aan de Academie, telkens hij een microscopische proef belangrijk genoeg achtte om te worden bekendgemaakt.

Bijna alles wat hij schreef bevindt zich in Londen. Verklaring hiervoor is het feit dat de Verenigde Provinciën toenmaals geen eigen Academie voor Wetenschappen hadden. Bovendien werd hij door zijn eigen landgenoten gedurende de eerste tien jaren van zijn wetenschappelijk onderzoek met grote onverschilligheid bejegend. Dit maakte hem tot een verbit- terd man. Zelfs een bezoek van de grote medicus en botanist Boerhaave was niet in staat hem milder te stemmen jegens zijn landgenoten. Dit genie hoorde een leerstoel te bekleden aan de Leidense Universiteit. In plaats daarvan stierf hij teruggetrokken, maar nog volop aan het werk, in zijn geboortestad op 26 augustus 1723.

Stellig waren de 17de eeuwse universiteiten in Europa oorden van theoretische onderlegdheid. Pas vanaf de achttiende eeuw, onder impuls onder meer van

Boerhaave, ging men meer belang hechten aan de praktische deskundigheid.

De brieven door Leeuwenhoek verzonden aan de « Royal Society » waren bijna alle in het Nederlands gesteld. In Londen werden zij eerst vertaald in het Latijn, daarna in het Engels. Het is mogelijk dat Leeuwenhoek slechts een geringe talenkennis bezat. Niettemin weigerde hij zijn brieven te laten vertalen vooraleer deze naar Londen te zenden.

Wat is inhoudelijk hun praktisch belang ?

Onder het thema « Soo een roerlijck schepsel uyt on-roerlijcke stoffe voortquam, dan soude een mirakel syn » vatte hij met zijn microscopische arbeid de strijd aan tegen het zgn. « Generatio spontanea ». De mensen dachten in die tijd immers dat insecten voortkwamen uit modder en mest.

Andere domeinen van onderzoeken waren de vruchten en de zaden. Hierin vond hij eveneens stof voor zijn theorieën over de voortplanting. Hij ontdekte de bloedlichaampjes en was de eerste die de overgang van slagaders in aders, dus de bloedsomloop, waarnam in de staart van een kikkerlarve en in de staartvin van een visje. Hij beschreef nauwkeurig bouw en werking der spieren, zenuwen, beenderen en tanden.

Ook de kristallen weerhielden zijn belangstelling. Dit leidde hem tot een onderzoek betreffende de wijnverzuuring.

Op zijn grafsteen in de hoofdkerk van Delft staat zeer kunstig (in het Latijn) onder meer volgende tekst : « ... Hij heeft de verborgenheden van de natuur en de geheimen van de natuurkunde ontsluit. Hij deed dit met behulp van microscopen door hemzelf ontworpen en kunstzinnig vervaardigd. Door grondige studie en onderzoek ontsluitte hij de natuur haar geheimen en heeft door de beschrijving ervan in de Nederlandse taal (1), zich tegenover de gehele wereld buitengewoon verdienstelijk gemaakt ».

Noot

(1) In de Latijnse tekst staat : « ...idiomate belgico describendo... » !

(2) Geraadpleegde literatuur.

— Alle de brieven van Antoni van Leeuwenhoek. The collected letters of Antoni van Leeuwenhoek - Deel I tot deel IV, Swets en Zeitlinger, Amsterdam, 1939 - 1967.

— De brieven van Antoni van Leeuwenhoek, opgenomen in de « Verslagen en Mededelingen » van de Koninklijke Vlaamse Academie, 1922 - 1923.

— BUITEN (geïllustreerd weekblad), Amsterdam, 22 oktober 1932, nr. 43, pp. 513 - 514 ; p. 507.

— DOBELL, C. - Antony van Leeuwenhoek and his « little animals » - Swets en Zeitlinger, Amsterdam, 1932.

— SCHIERBEECK, A. - Leven en werken van Anthony van Leeuwenhoek - in : Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, jg. 76, nr. 45, 5 november 1932, pp. 5149 - 5163.

— TEUNISSEN, R. - Uit het leven van Antony van Leeuwenhoek - Het Spectrum, Utrecht.

— Bijdragen over het wetenschappelijk werk van Anthoni van Leeuwenhoek. Artikels aanwezig in het Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschappen (R.U.G.), Korte Meer 9, te Gent.

flamingant-geneesheer f. a. snellaert

door prof. dr. L. ELAUT *

Dokter Ferdinand Snellaert, die op 3 juli 1872 te Gent overleed, is postuum een ingezetene van deze precies honderdjarige gemeente geworden, toen hij, kort nadat hij voor enige tijd op Gents grondgebied was begraven, hier op het Campo Santo werd bijgezet.

Dit geschiedde onder de statige rode beuk, en op enkele passen slechts van de grafstede, waar zijn vriend Jan Frans Willems zesentwintig jaar voordien in de rulle zavel van deze Vlaamse duin werd te rust gelegd.

Geen plek, waar op aarde Nederlands gesproken wordt, bewaart in haar schoot zoveel voortreffelijkheid, zoveel roem en zoveel rouw als deze heuvel. Hij is verbonden met sage en legende, te beginnen met Amandus en met de weergaloze Reinaert de Vos, tot en met de stoffelijke resten van al wat eens Vlaanderen kroon en tranen heeft verpersoonlijkt.

Onder hen memoreren wij vandaag de geneesheer, de literair-historicus, de Vlaamse strijder, die van 1838 tot aan zijn dood te Gent heeft gewoond, er zijn werksfeer had en van daar uit, met Willems, de impuls gaf tot de wederopstanding van de Vlaamse volksgemeenschap, waar hij de tegenstand vanwege vijandige regeringen en nietbegrijpende, op een vreemde kultuur gerichte, hogere kringen opving, waar hij zich van ergernis vaak de menselijke moed voelde ontvallen, maar desondanks met de kracht van zijn overtuiging gewapend, weer de taak opnam en voortzette.

Met het werk, met de volharding en met de teleurstellingen van die infanterist van de Vlaamse Beweging, hebben de strijders van de volgende generaties hun kinderen groot gebracht, hebben zij alles getorst en hebben zij, helaas na één eeuw, nog de eindpaal niet bereikt.

Ferdinand Snellaert was te Kortrijk in 1809 geboren in een gezin van neringdoende lieden die hun zoon lieten schoollopen ter plaatse. Toen de roeping van een militair zich in hem aftekende, en zij toch liever uit hun spruit een arts hadden zien groeien, werd het op een akkoordje gegooid en ging Ferdinand Augustijn voor militair geneesheer studeren in de Utrechtse kweekschool waar de officieren van gezondheid voor Willem I's leger werden opgeleid. Daar maakte Snellaert kennis met enkele mannen wier vriendschap hem zijn leven lang bijbleef, en het lijdt ook geen twijfel dat daar in de jonge man ideeën wortel schoten, die zijn latere handel en wandel hebben gekenmerkt.

Na zijn eindexamen te hebben gehaald, kwam Snellaert in verschillende garnizoensteden terecht. Hoe zou het anders, toen zoals nu ?

De Omwenteling van 1830 bracht hem met zijn dragonders en kanonniers te Leuven en Antwerpen. En

toen de scheiding tussen Noord en Zuid voltrokken was, zat de zoon van oproerige Belgen tussen de teruggedrongen Hollanders te piekeren over de gevolgen van een officierseed die, hij de rechtlijnige Kortrijkenaar, niet wilde ontrouw worden, maar die hem voor de toekomst bitter weinig kansen op eervolle promotie in het Hollandse leger voorspelde.

Vijf jaar weifelde hij, geslingerd tussen drie liefdespelen : de liefde voor zijn beroep, de liefde voor zijn Zuiderse geboortegrond waar hij volksnationale verzuchtingen meende waar te nemen, de teleurgestelde liefde voor een vrouw die de officier te Maastricht had leren kennen. Mars en Amor bivakkeren nooit ver van elkaar.

Hoe dan ook, in 1835 nam Snellaert ontslag uit het leger. Hij was 26 jaar oud, en daar zijn Hollandse militaire artsenbulle hem in 't leger van het Zuiden niet veel goeds aanbood, zat er niets anders op dan het diploma van Belgisch geneesheer te halen.

Hij nam een inschrijving te Gent en kwam na een paar jaar klaar met zijn studie. Na wat aarzelen over de plaats van vestiging, viel de keus op Gent, waar hij in 1838 kwam wonen op de Steendam en later in de Merelbekerstraat. De vrienden die hij te Gent ontmoet had, de academische omgeving waarvan hij geproefd had, de gehechtheid aan een milieu waarin hij krachtens de eerste kennismaking met de Vlaamse verzuchtingen al vastzat, waren zo groot dat hij mettertijd in de Arteveldestad vaste voet vatte.

Hij was gevestigd in een oud stadskwartier met wat neringdoenden en met veel kleine lieden, die hun schamel brood met het werk van hun handen moesten verdienen. Hij maakte de ingrijpende sociale herkneding mee waardoor een verpauperde werklidensstand goedschiks of kwaadschiks naar een gemekaneerde broodwinning evolueerde. De bovenlagen van die samenleving droegen de sporen van vijftwintig jaar Franse bezetting, die het samenleven van Noord- en Zuid-Nederland niet uitgewist had. Het volk sprak de oude moedertaal, en hier en daar zat in de tussenlagen een koppigaard te dromen van een beschavingspatroon, gedrapeerd met de geestelijke en stoffelijke attributen van een eigengereide, eigengesponnen en eigenrechtige volksgemeenschap.

Met deze doelwitten was de staat, die hier in 1830 uit de bus kwam, het zeker niet eens. Op dat moment werd de tragiek geboren die in 1972, honderd jaar na Snellaerts dood, nog niet volkomen aan haar eind toe is. Of zegde de huidige Eerste Minister zelf niet,

* prof. dr. L. ELAUT, senator, heeft op de Campo Santo-dag te St.-Amandsberg op 14 oktober jl. deze tekst uitgesproken en daarin op de hem eigen briljante wijze de figuur belicht van dr. F. SNELLAERT, die één van de allereerste strijders was voor de Vlaamse rechten.

dat de unitaire staat die toen het licht zag, door de feiten is voorbijgestreefd ?

Ferdinand Snellaert behoort tot diegenen die dat voorbijstreven vijftig jaar lang heeft helpen bewerkstelligen. Een geestelijke beroering, gevoed uit een rotsvaste overtuiging, heeft de zachtzinnige rebellen van dat eerste Vlaamse uur bezielde. In hun binnenste zullen weinigen onder hen vermoed hebben, dat anderhalve eeuw lang de slinger van de politieke, economische en militaire revoluties zou over en weer gaan, zonder dat de staat met zijn menigvuldige structuren zich aan het Vlaamse feit zou aanpassen. Thans nog is die aanpassing volop aan gang. Wat lang moet leven, zal traag geboren worden. Bij de wieg van de Vlaamse Beweging staat het tweespan **Jan Frans Willems - Ferdinand Snellaert**. Zou het vermetel zijn te beweren dat deze twee mannen gegraven hebben naar de bron van een stroom die zijn definitieve bedding zoekt ? Ze zijn onafscheidbaar verbonden in één geestelijke benaarding die haar politieke eindstatus aan het voltrekken is.

Toen Willems in 1846 stierf, en Snellaert het drama van dat verscheiden meemaakte, er aan zijn rouwende vrienden over schreef, begreep niemand beter dan hij het gevaar dat de jonge Vlaamse Beweging bedreigde. Toen heeft hij, bewust, de bijna uitgedoofde fakkel ter hand genomen en verder gedragen. Een kwart eeuw heeft hij die taak volbracht onder een schaar van veelal onstandvastige, vaak wispelturige flaminganten, wier karakterverscheidenheid en gespletenheid de doeltreffendheid van de methodes heeft geschaad, en daardoor het eindresultaat afgezwakt.

Aan geen enkel Vlaams initiatief was Snellaert vreemd. Alle Vlamingen met naam legden bij hem aan. Hij was een centrale figuur. Van natuurswege een kontaktzoekend man, met snelle reacties en afweerreflexen, rechtlijnig tussen een verscheidenheid van strekkingen en geaardheden ; tussen romantische belletristen en dweepers, was hij de meest realistische parameter.

Wat een namen zweven rond zijn imago : Hendrik Conscience, Jan de Laet, Ledeganck, Prudens van Duyse, Jules de St Genois, J.B. David, Blommaert, H. van Peene, de Serrure's, Rens, Vuylsteke, enz... Wie zal men niet onder zijn korrespondenten aantreffen ? Artsen en rechtsgeleerden, ministers en gouverneurs werden terwille van het Vlaamse motief door hem onder stoom gezet. Eén norm gaf de doorslag : de Vlaamse zaak zoals hij ze zag met haar uiteindelijke doel. Het doel, dat men thans allerwegen scherp formuleert, stond hem toen al voor de geest. Zo, dunkt me, kan de rol die Snellaert in de Vlaamse Beweging gespeeld heeft, omschreven worden.

Zeer vroeg, van in den beginne zelfs, heeft Snellaert kontakten gelegd met al wat in Noord-Nederland naam had. Men kan gerust aannemen dat zijn Hollandse tijd hem daartoe voorbereid had. Meer dan louter literair was het zeker, en aldus was het ook

bedoeld. Aan die kulturele banden werden ten onzent geleerde studies gewijd, op grond van onbetwiste geschreven bronnen.

Liefst knoopte Snellaert bij diegenen aan die, ondanks de staatspolitieke afkoeling, de betrekkingen tussen Noord en Zuid in banen van wederkerige waardering wilden levend houden. Om het in de huidige konjunktuurterminologie uit te drukken, kan men het zo zeggen, dat al wat men thans poogt te verwezenlijken in het raam van Belgisch-Nederlandse kulturele betrekkingen, overeenstemt met Snellaerts intiemste behartiging.

Zó blijft zijn naam vereeuwigd, en zo staat, meer dan ooit, Snellaerts onaanvechtbaar beeld in onze vaderlandse geschiedenis getekend.

* * *

Laat ik thans op een ander kenmerk van Ferdinand Snellaert de aandacht vestigen. Het is een aanvulling van zijn Vlaamse karakteristiek. Ik bedoel zijn literair-historisch werk. De man die bezielde was met staatsgemeenschappelijke oogmerken, wat ik bij hem als intuïtief-rationeel beschouw, heeft onze oudste letter- en kunstschat opgedolven, bestudeerd, van commentaar voorzien en uitgegeven. Het is een bestendig bezit dat onze Nederlandse kultuur zich toegeëigend heeft.

Wanneer hij van zijn zware dokterstaak even kon uitrusten, greep Snellaert naar zijn geliefkoosde studieobjecten. Als de eisen van zijn beroep en van het verbondenheidsgevoel met de Vlaamse zaak hem niet immer hadden voortgejaagd, zouden uit zijn pen nog meer voortreffelijke werkstukken voortgekomen zijn. Was hij, overigens, op dat gebied ook niet de evenknie van Willems, wiens opvolger hij werd in de Belgische Akademie van Letteren en Wetenschappen ? Als jong man had hij daar sporen verdiend. De beste wetenschap wordt voortgebracht als men jong is. en op die regel maakt Ferdinand Snellaert geen uitzondering. Hij was zevenendertig jaar, toen hij in het hoogste geleerdengenootschap van het land opgenomen werd.

Een scheppend literair schrijver is Snellaert niet, wel een uitstekend literair-historicus. Wat hij op dat gebied van het Vlaams maatschappelijke leven verricht heeft, moet een eeuw na zijn overlijden op deze plaats, in de schaduw van zijn graftombe, heel in het bijzonder gememoreerd worden. Het is het complement dat het beeld van zijn Vlaamse persoonlijkheid volledig maakt.

* * *

Een laatste kenmerk van Snellaerts persoonlijkheid ligt in de beleving van zijn doktersroeping. Deze roeping was tweevoudig. Enerzijds het ophouden van een wetenschappelijke distinktie, anderzijds de pragmatische toepassing van de humanitaire taak die bij deze roeping hoort.

Snellaert is maar vrij laat in zijn praktijk geslaagd ; hij was geen vlot man om de middelen los te krijgen

waarmede men carrière maakt. Hij was lid van de Gentse medische vereniging, hij nam er vaak het woord en was verslaggever over ingezonden mededelingen betreffende de interne geneeskunde.

Voor chirurgie en verloskunde was hem krachtens zijn diploma de praktijk ontzegd. Wat hem lag, maakte zijn belangstelling gaande. Tot zijn laatste levensmaanden hield hij het trouw bij, al stelt men bij hem, na vijfendertig jaar, het bekende verschijnsel vast van moeilijk meekunnen met het aanrukkende nieuwe.

Met des te meer ijver ging Snellaert in de humanitaire zending van de geneeskunde op. Ontdekkingen heeft hij niet op zijn actief, maar menselijke bejegeningen des te meer. We vinden zijn naam bij alle initiatieven van sociaal-medische aard door de Gentse geneesheren genomen in de zwarte hongernoodtijden van 1840 tot 1850. Dagregisters zijn bewaard gebleven waarin Snellaerts aanwezigheden opgetekend staan.

Heel in het bijzonder was Snellaert actief tijdens de cholera-epidemieën die de Gentse bevolking herhaaldelijk teisterden. In de medische vereniging verdedigde hij met volharding zijn eigen opvatting over de aard, de oorzaak en de behandeling van deze gesel. Toen de ziekte en de angst op het hoogst waren, en tientallen na enkele uren aan de besmetting ten onder gingen, was Snellaert de Samaritaan die zich niets ontzag en hulp bood waar men hem riep. Hij deed soms honderdtwintig visites per etmaal, aarzelde niet tot zevenmaal toe op vierentwintig uur een patiënt te bezoeken, om het beloop van de ziekte te observeren, het effect van zijn therapie gade te slaan en zich zo ten slotte beter te wapenen tegen de verschikkelijke ziekte. Vier grote epidemieën waar zestig procent van de gevallen stierven, maakte hij mee in al hun afgrijselijkheid.

Geen wonder dat Snellaert te Gent als de cholera-dokter bekend stond. Meer dan een ander onder zijn kollega's, heeft hij zich voor de bestrijding van de kwaal te pand gesteld. Toen de decoraties uitgedeeld werden, verzocht men Snellaert een lintje op het stadhuis te komen afhalen; hij ging niet, en de bode die het hem dan thuis kwam bestellen, zond hij terug.

Zo was Snellaert. Het heeft hem zeker niet veel baat bijgebracht. Maar toen de volgende epidemie uitbrak, stond hij weer op de bres, deed hij opnieuw honderd en meer visites per dag, kroop hij met zijn zeer en verzwoeren been de steile trapladders van de huisjes op, en at hij zijn boterham in de vigilante die hem van de ene naar de andere buurt voerde.

Snellaerts dokterspraktijk lag grotendeels rondom de Dampoort. Er staan relazen van zijn ervaringen te boek, hoe hij zich inspande voor een meer hygiënische behuizing, voor betere watervoorziening, voor vuilnisopruiming. Vlak buiten de Dampoort werd toen het afgekeurd slachtvlees in de grond gestopt; acht jaar lang duldden de gemeentevaders dat de kwartieren opgedolven werden en zo weer in de consumptie terechtkwamen. Snellaert was de eerste die protesteerde.

In zijn visitejournaal van 1867 vindt men de namen en de adressen van zijn patiënten op den Berg, zoals hij 't noemde. Dat was hier. En als ik u enkele van die plaatsen opnoem, zullen u bekende lokaliteiten in de oren klinken: de Potuit, de Papegaai, de Engel, de Zavelput, de Antwerpse Voetweg, St. Baafskouter, de Bijlokestraat, de Drie Koningen, de Ossekop, het Westveld, de Spaanse Koer, de Krekelberg, de Halve Maan.

Ja, Snellaert had iets te maken met St. Amandsberg, en als hij begraven ligt op het Campo Santo, is dat geen bloot toeval. Op Nieuwjaarsdag 1870 was hij hier op huisbezoek; een regenvlaag overviel hem ter hoogte van de Rozebroeken, op de weg naar Destelbergen. Hij deed er een longontsteking bij op, die hem maanden aan 't ziekbed kluisterde, en waarvan hij moeizaam herstelde. Niet helemaal. Als een gebroken man sukkelde hij voort met de gevolgen van zijn kwaal. Hij stierf op 2 juli 1872.

St. Amandsberg heeft de flamingant Snellaert tot zijn laatste levensweken langs zijn straten op patiëntenbezoek zien gaan, te voet, naar de woning van allen die hem riepen.

Wij staan hier op enkele passen van het graf van die grote mijnheer, flamingant van het allereerste uur. Hij trok zich enigszins verbitterd en teleurgesteld door de bedilzucht van zijn strijdgenoten, op zijn levensavond in de ivoren toren van zijn studeerkamer terug. De vorser naar de waarheid die hij was, zocht naar de onvergankelijke luister van Vlaanderens verleden. Met dat alles bleef hij toch de gewone geneesheer, de huisarts die altijd paraat was, de Gentse cholera-dokter bij uitstek.

Metterdaad was Snellaert een van de meest sociaal betrokken geneesheren van de negentiende eeuw, die veel bijgedragen hebben tot de ontvoogding en tot de stoffelijke welvaart van heel ons volk, van de volksklasse in het bijzonder.

Snellaert stapte op in de rij als een vaandeldrager en viel, voortijdig, ten offer aan de harde plicht van zijn staat.

Prof. Dr L. ELAUT, Senator

**FREUD WEET WAAROM DE ZONEN VAN GROTE VLAMINGEN
SOMS ZO VERDERFELIJK KUNNEN ZIJN VOOR DE VLAAMSE ZAAK**

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen

Martelarenplein 23 - 1000 Brussel

Mededeling aan de pers

Brussel, 25 oktober 1972

« Sinds de agglomeratieraadsverkiezingen van 21 november 1971 te Brussel is het in Vlaamse middens duidelijk geworden, dat een aantal fundamentele afspraken tussen beide kultuurgemeenschappen andermaal door de gespleten houding van de hoofdstad op losse schroeven werden gezet.

» Door de positieve erkenning van beide kultuurgemeenschappen en de afbakening van de taalgebieden in de grondwet is de idee van het strikt unitaire België voorbijgestreefd. Vlaanderen heeft hiervoor trouwens zware toegevingen moeten doen. Bovendien hebben de resultaten van de jongste verkiezingen te Brussel duidelijk aangetoond, dat de zgn. waarborgen voor de Vlaamse minderheid in de hoofdstad slechts gelden op papier en niet kunnen worden omgezet in een sterke vertegenwoordiging in de beleidsinstanties, met name de kulturele commissie, de agglomeratieraad en het agglomeratiekollege. Hierdoor blijkt opnieuw dat zonder een daadwerkelijke sanering van het hoofdstedelijk gewest, Brussel de rol van spijtzwam zal blijven vervullen, die elke evenwichtige pacificatie in België in de weg staat.

» Het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen heeft nochtans tijdig gewezen op deze gevaarlijke ontwikkeling tijdens zijn algemeen kongres op 13 juni 1971. Meer recent, met name in juni 1972, ondertekenden 94 vooraanstaande Vlamingen op initiatief van het Overlegcentrum een 7 punten-manifest, waarin wordt aangedrongen op het rechte trekken van de scheve situatie die te Brussel is ontstaan. »

Dit 7 punten-manifest hebben wij in ons voorgaand nummer (nr. 9 - juli 1972) op de keerzijde van ons titelblad laten verschijnen.

Brochure : Vlaams Manifest inzake Brussel

Het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen heeft er daarom goed aan gedaan bij de hervatting van de parlementaire werkzaamheden, dit 7 punten-manifest keurig in brochurevorm uit te geven. De politieke verantwoordelijken worden er in aangespoord het uitgestippelde programma onverwijld te verwezenlijken.

Na een ten geleide van prof. dr. A. GERLO, voorzitter van het Overlegcentrum volgt de tekst van het Manifest met de lijst van de 94 ondertekenaars, vooraanstaande Vlamingen uit de universitaire, kulturele, economische en sociale kringen. De brochure wordt afgerond met de reacties van politieke partijen en een

overzicht van de voornaamste perscommentaren, die in juni en juli 1972 rond dit manifest werden gepubliceerd.

De brochure wordt aan de belangstellende toegezonden na ontvangst van de storting van *20 F op **prk. 1419.29 van de Kultuurraad voor Vlaanderen**, Jan van Rijswijcklaan 28 te Antwerpen, die op verzoek van het Overlegcentrum de verspreiding ervan centraliseert.

Ook het verslag van het Algemeen Vlaams Kongres van 13 juni 1971 ingericht door het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen en waarvan hoger sprake, werd reeds eerder uitgegeven. Het kost *90 F en is eveneens verkrijgbaar bij de Kultuurraad voor Vlaanderen.

Indien beide documenten gezamenlijk worden besteld bedraagt de prijs *100 F.

Elk van deze documenten is eenvoudig verkrijgbaar door storting van het vereiste bedrag, voorzien van de nodige mededeling, op prk. 1419.29 van de Kultuurraad voor Vlaanderen, J. van Rijswijcklaan 28, 2000 Antwerpen, tel. : 03/37.61.70.

Bibliografie :

1. Vlaams Manifest inzake Brussel - juni 1972. Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen ; 42 blz. ; prijs : *20 F.
2. Verslag van het Algemeen Vlaams Kongres - Brussel, 13 juni 1971, ingericht door het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen onder de auspiciën van de Kultuurraad voor Vlaanderen ; 96 blz. ; prijs : *90 F.
1 en 2 samen besteld kosten 100 F.

De **Vlaamse Volksbeweging** (V.V.B., alg. sekret. : Goudbloemstraat 19 - 2000 Antwerpen - tel. : 03/31.20.07) stuurde ons sinds ons vorig nummer verschillende berichten en mededelingen, waarvan wij U een paar van de kernachtigste hieronder afdrucken.

Op 20 september jl. kwam het **politiek bureau van de V.V.B.** bijeen en formuleerde de volgende besluiten, die ondanks de val van de regering steeds aktueel blijven :

« — na kennis genomen te hebben van wat er in de pers verscheen over het voorontwerp van wet, voorbereid door minister Simonet, ter uitvoering van art. 107 quater van de Grondwet ;

» — is overtuigd de tolk te zijn van de Vlaamse openbare opinie door krachtdadig te protesteren tegen twee hoofdgedachten in het ontwerp Simonet, te weten de uitbreiding van het gewest Brussel buiten de 19 gemeenten van de agglomeratie en de toekenning van even grote bevoegdheden aan het hoofdstedelijk gewest Brussel als aan de gewesten Vlaanderen en Wallonië ;

» — stelt vast dat dit voorontwerp een aanfluiting is van een eerlijke uitvoering van art. 107 quater en dat het aan de gewestelijke autonomie bijna elke inhoud ontnemt ;

» — stelt vast dat in dit voorontwerp aan de gewestraden geen enkele eigen bevoegdheid wordt gegeven die ze autonoom uitoefenen, maar in feite alleen voorlopige delegaties, waarbij nog elk besluit van de gewestraad achteraf kan te niet gedaan worden door de Senaat ;

» — verwerpt de voorgestelde volledig andere samenstelling

van de gewestraden dan deze van de cultuurraden, wat een bron zou zijn van nog meer bevoegdheidsconflicten ;

» — vestigt de aandacht, tegenover dergelijke plannen, op het grote belang van de betoging te Vilvoorde op 15 oktober 1972. »

Ook de **Algemene Raad van de V.V.B.** op 24.10.72 te Brussel samen gekomen heeft de betekenis van de zo succesrijke betoging te Vilvoorde onderzocht en de grote lijnen gelegd voor de verdere actie. Naar aanleiding van de politieke aktualiteit vestigt de Algemene Raad de aandacht op twee punten :

« 1. Met het oog op de sociaal economische gewestvorming en in de lijn van de reeds getroffen institutionele maatregelen moet het gewest Brussel beperkt worden tot de 19 gemeenten die de hoofdstedelijke agglomeratie vormen.

» 2. De Voerstreek mag niet als pasmunt gebruikt worden ; de Voerstreek is Vlaams en moet bij Limburg blijven. Er is geen enkele reden om af te wijken van het bestaand statuut, een onderdeel van de globale regeling van 1963 ; zeker niet na het advies van de Raad van State.

» De Vlaamse Volksbeweging roept alle Vlaamse politieke verantwoordelijken op om inzake gewestvorming en inzake de Voerstreek niet te wijken voor de chantage van bepaalde franstalige zijde. »

Het **Vlaams Komitee voor Brussel** (Rijckelarenstraat 45 - 1000 Brussel - tel. 12.10.56) stuurde een telegram aan de toenmalige ministers, ANSEELE, CLAES, EYSKENS, TINDEMANS en van ELSLANDE :

« Het Vlaams Komitee voor Brussel, in spoedvergadering bijeengekomen op 16 november 1972, verzet zich samen met alle andere Vlaamse verenigingen tegen elke nieuwe toegeving in Brussel, rond Brussel of waar ook in het land. De maat is meer dan vol. »

Ook het **Komitee der Randgemeenten**, gevestigd op hetzelfde adres, liet zich niet onbetuigd en gaf ons kennis van de volgende **MOTIE** :

« Het Komitee der Randgemeenten onderzocht in zijn vergadering van 16 november de politieke toestand ;

» — stelt met genoeg vast dat al de representatieve Vlaamse instanties zich hebben uitgesproken tegen de uitbreiding van het economisch gewest Brussel buiten de 19 gemeenten van de Brusselse agglomeratie en steunt onvoorwaardelijk deze rechtmatige Vlaamse stellingname ;

» — stelt vast dat op dit ogenblik van franstalige zijde pogingen worden aangewend om tot een uitbreiding van de faciliteiten in de randgemeenten te komen ; deze uitbreiding betekent een nieuwe aanslag op de integriteit van deze gemeenten die tot het Nederlandse taalgebied behoren ;

» — roept alle Vlaamse mandatarissen op van welke strekking zij ook zijn, om deze pogingen van in het begin en radikaal in de kiem te smoren. »

Het **Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel** (V.V.O., z.v.w., sekr. : Koningstraat 168 - 1000 Brussel - tel. 02/17.12.12) dat onlangs zijn vijftien jarig bestaan heeft gevierd, publiceerde in zijn blad HET NIEUW KLIMAAT, van juni jl. naast veel lezenswaardigs, ook een biezonder snijdend kolommetje in verband met SABENA. De hoofdredakteur heeft er zo van genoten, en het betoog is zo essentieel, dat ook de academici die zich alleen voor de Vlaamse bodem en zijn taalgrenzen en niet zozeer voor de derde

dimensie interesseren, er even moeten bij stilstaan. Ziehier de tekst :

SABENA

In juli 1971 meende eredirekteur-generaal DESWARTE te moeten reageren op een open brief van het V.V.O., gepubliceerd in de Gazet van Antwerpen onder de naam van de Ere-Algemeen Voorzitter Dr Jur. R. VANDEZANDE.

Hierop werd door het Verbond gereageerd begin augustus 1971 met feiten en namen. In oktober 1971 werd opnieuw een artikel gepubliceerd dat verder ging met broksgewijze de Sabena uit te kammen. Dit artikel handelde over het vliegend personeel, het kuitpersoneel, de eentalig Franse formulieren, het intern taalgebruik, de wedden en het personeelstatuut, om te eindigen met de wervingspolitiek van de Sabena.

Benoemingen directeur-generaal DIEU en sekretaris-generaal NIJS

In haar zitting van 18 november 1971 heeft de **Vaste Commissie voor Taaltoezicht** advies uitgebracht in onze klacht tegen deze benoemingen.

Het advies luidt :

Artikel 1

Het verzoek is ontvankelijk en gegrond. De akten, houdende benoeming op 2 oktober 1971 van de heer DIEU G. tot directeur-generaal bij de Sabena en van de heer NIJS R. tot sekretaris-generaal, zijn nietig doordat zij in strijd zijn met de bepalingen van artikel 43, § 2, 3 en 5, in verband met de instelling van taalrollen, trappen van de hiërarchie en taalkaders.

Artikel 2

Zijn eveneens nietig, alle andere akten houdende benoemingen, bevorderingen en aanstellingen van administratief personeel, bij de Sabena genomen sedert het advies nr 1907 van 29 april 1971.

Artikel 3

De bevoegde overheden van de Sabena en, voor zover nodig, de Minister van Verkeerswezen, worden verzocht deze nietigheid vast te stellen binnen een termijn van twee maanden na dit advies.

Artikel 4

De verantwoordelijke overheden van de Sabena en, voor zover nodig, de Minister van Verkeerswezen, worden verzocht aan de Commissie de lijst mede te delen van alle benoemingen, bevorderingen en aanstellingen, die sedert 3 december 1966 bij de Sabena geschied zijn.

Artikel 5

Afschrift van dit advies zal gepubliceerd worden aan verzoeker (V.V.O.), aan de Minister van Verkeerswezen en aan de Sabena. In verband hiermede werd een bericht in de dagbladen gepubliceerd.

MOTIE

Het **Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid** (V.A.K.V. - Beukenlaan 24A - 2020 Antwerpen - tel. : 03/27.15.48 - p.r. : 78974) heeft op 24 augustus jl. een persbericht verspreid dat luidt als volgt :

« Het Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid (V.A.K.V.) wenst ter kennis te brengen dat de huidige verdeling der gelden tussen de Nederlandse en de Franse taalgemeenschap in het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (N.F.W.O.) en geassocieerde fondsen (F.W.G.O. enz.) opgesteld door de Regering in 1969 op basis van de konklusies van een verslag van een komitee van Wijzen (bestaande uit de heren Amelinckx, De Somer, Devreker en Fierens) niet langer opgaat gezien het streefdoel van het zogenaamd « inhaalplan » door gewijzigde omstandigheden en verhoudingen voorbijgestreefd is.

» Het V.A.K.V. kan niet langer aanvaarden dat in het N.F.W.O. 55 % der gelden toegekend worden aan franstaligen en 45 % aan nederlandstaligen i.p.v. de verhouding 40/60 volgens het aandeel van de respectieve taalgemeenschappen. Het V.A.K.V. aanvaardt de drogreden niet als zou de Nederlandse taalgemeenschap moeten betalen voor het wetenschappelijk onderzoek van buitenlandse bursalen in franstalige laboratoria.

» Ook in de geassocieerde fondsen dient een 40/60 verhouding in de verdeling der gelden in acht genomen.

» Het V.A.K.V. kan ook niet aanvaarden dat « unitaire » laboratoria van de Universiteit te Brussel zowel gelden op de franstalige als op de nederlandstalige begroting toegekend worden, gezien blijkt dat deze gelden een éénrichtingsbestemming krijgen. Deze laboratoria dienen te bepalen tot welke taalrol zij behoren.

» Voorzeker aanvaardt het V.A.K.V. niet langer dat Vlaamse professoren in nederlandstalige en unitaire commissies van de wetenschappelijke fondsen hun eigen taal niet spreken tijdens de commissievergaderingen. Het V.A.K.V. zal waakzaam toezien en deze toestanden met naam en toenaam bekendmaken, indien hierin geen verandering komt. De Vlaamse professoren mogen niet vergeten tot welke taalgemeenschap zij behoren, welke taalgemeenschap zij vertegenwoordigen ! »

De **Vereniging Vlaamse Leerkrachten** (V.V.L. - alg. sekret. Angeliërenlaan 25 - 8400 Oostende - tel. : 059/840.28) heeft in zijn tweemaandelijks tijdschrift de « V.V.L.-berichten », 4de jaargang, nr. 1 volgende tekst gepubliceerd :

« Dank U verbond der Vlaamse Academi.

» Onze zeer harde V.V.L.-werking kreeg op het einde van het vorig werkjaar een ernstige schaduwzijde. Inderdaad, wij zaten met financiële moeilijkheden. Wij kenden de warme sympathie van het V.V.A. voor onze vereniging en durfden dan ook op deze zusterorganisatie beroep doen om ons wat uit het slop te helpen.

» Nauwelijks enkele dagen na ons schrijven om financiële hulp, besloot het centraal bestuur van het V.V.A. ons een bijdrage te storten van 10.000 frank. In zijn ledenblad Vivat Academia publiceerde het V.V.A. bovendien op eigen initiatief een oproep om de V.V.L. geldelijk te steunen.

» Wij houden eraan het Verbond van Vlaamse Academi oprecht te danken voor deze spontane hulp ! Voor het V.V.A. is vriendendienst zeker geen ijdel woord. Onze dank kunnen wij het best vertolken door onze V.V.L.-aktiviteiten met des te meer dynamisme verder te zetten ! »

BEZIT U REEDS DE OVERMAASGIDS ?

Hij behandelt de kantons Sint-Martens-Voeren, Aubel, Eupen en Limbourg, en beslaat 106 bladzijden. Hij bestaat uit drie delen :

DEEL I : geschiedenis en taal

DEEL II : bezoek aan Overmaas, de wijze waarop het per wagen en per trein te bereiken is, met beschrijving van alle toeristische bijzonderheden, afstanden, feestdagen enzovoort

DEEL III : wandelingen door de Voerstreek, drielandentocht enzovoort.

Hoe bestellen ? Gewoon door overschrijving van *120 Fr. op p.r. nr. 713460 van de Bond der Vlamingen van Oost-België, Hasseltsestraat 41, 3700 Tongeren. Indien U *140 Fr. overschrijft, bekomt U bovendien de brochure « POSITIEF », die een kerkelijk beeld geeft van Overmaas met de parochies, de kloosters en de zondagdiensten, een overzicht van de bijzonderste verenigingen en van de toeristische adressen van de Voerstreek, enz.

De brochure « POSITIEF » is eveneens apart verkrijgbaar door overschrijving van *40 Fr.

gelezen in...

LE COURRIER LILLOIS

Lettre bimensuelle d'informations régionales et européennes / 2ème quinzaine - Septembre 72 / Numéro 21.

Een verklaring door analogie van de Brusselse hydrocephale ambities !...

Editorial : 100 ans après

Les Pouvoirs Publics répètent-ils la politique suivie par les promoteurs ferroviaires du Second Empire ? Paris-Strasbourg, Paris-Lille, Paris-Orléans, Paris-Lyon... C'était le temps des affairistes qui pensaient à rentabiliser et non à créer un service public. De 3.000 Km en 1852, le réseau passa à 18.000 en 1870 ; il fut conçu « en étoile » c'est à dire au profit d'un seul centre et au détriment de provinces qui vont se désarticuler, régler leur économie sur le train de Paris. Encore aujourd'hui tout train venant ou allant à Paris a priorité sur les autres.

Ce temps n'est-il donc pas passé et les exemples de nos voisins européens n'ont-ils pas porté de fruits ? La politique des chemins de fer prouve que non. Les réseaux régionaux sont démembrés (suppression de Boulogne-Saint-Omer, c'est à dire Boulogne-Lille), la « frontière » est toujours bloquée (presque étanche sauf pour le Paris-Bruxelles !) et les indigènes ont tout le temps d'aller se baigner : la plage du Touquet est à un peu plus d'une heure de Paris mais à 2 h. 30 de Lille (130 Km). Le train à grande vitesse Paris-Londres par le tunnel traversera incognito les pays-bas etc...

Plus grave est la politique autoroutière et aérienne qui permet des moyens de transport plus rapides et plus adaptés que le rail, mais qui accentue le déséquilibre consacré par le Second Empire. La première, réduite pour le moment au cordon ombilical Lille-Paris-Marseille et à quelques axes de dégagement, prendra la même figure étoilée : Paris-Caen, Paris-Chartres, Paris-Le Mans. Aux Alsaciens qui attendent le Strasbourg-Mulhouse-Bâle, M. Messmer vient de répondre que les efforts se porteraient principalement sur la liaison Paris-Strasbourg. Aux Bretons, on promet Paris-Rennes.

Les entreprises qui veulent se décentraliser comme les régions qui veulent s'équiper réclament à juste titre des liaisons mais sont finalement pénalisées car ces liaisons sont orientées par et sur Paris qui garde les décisions, ne fait que transmettre plus rapidement ses ordres.

L'essor récent de l'avion dans le trafic intérieur souffre du quasi-monopole parisien pour les relations avec l'étranger ou entre métropoles régionales. En 1970, les aéroports de Paris ont accueilli 12,5 millions de passagers contre 1,7 à Nice, 1,2 à Marseille, 0,75 à Lyon et seulement 120.000 à Lille soit 1 % du total parisien.

Y aura-t-il un meilleur équilibre dans l'avenir ? Si on prévoit une croissance régulière des aéroports de « province », on prévoit aussi 30 millions de passagers par an à Roissy-en-France.

Un siècle après, la même obsession centralisatrice guide la politique des transports.

Marc WATTIEZ

ONS LEVEN

Weekblad van het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond - 85e jaargang - nr. 2 - 5 oktober 1972.

Een kernachtige juridische uiteenzetting van het Voerprobleem en het besluit van Raad van State, waarover de regering is gestruikeld.

« Iedereen heeft in zijn krant gelezen dat de Raad van State, afdeling Wetgeving, het niet helemaal eens is met het sukkelachtige Voer-ontwerp van de regering. Dit is helemaal geen verrassing : het ontwerp-DEHOUSSE houdt namelijk in genedele rekening met het nieuwe grondwetsartikel 3bis betreffende de taalgebieden. Dit artikel bepaalt uitdrukkelijk dat België vier taalgebieden omvat : het Nederlands taalgebied, het Frans taalgebied, het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en het Duits taalgebied. Elke gemeente van het rijk moet deel uitmaken van één taalgebied. Het regeringsontwerp creëert een nieuw tweetalig kanton, dat enkel naar de letter tot het Nederlands taalgebied behoort : Nederlands en Frans zouden er immers op voet van gelijkheid behandeld worden.

» Op die wijze zou een tweetalig gebied tot stand komen, buiten Brussel-Hoofdstad ; dit is ongrondwettelijk, omdat buiten Brussel-Hoofdstad elke gemeente hetzij tot het Nederlands, hetzij tot het Frans, hetzij tot het Duits taalgebied moet behoren. (Ook de faciliteitengemeenten behoren tot één taalgebied ; de culturele minderheidsgroep krijgt er slechts bepaalde faciliteiten).

» Bij de verdere afwikkeling van deze zaak, afwikkeling die er hoe dan ook zal komen, moeten we bijzonder op onze hoede blijven : onze Waalse broeders staan niet zo afkerig tegenover dit advies van de Raad van State ; ze zien er een middel in om de Voer **helemaal** naar Luik terug te halen. Iedereen in Vlaanderen krijgt genoeg van dit probleem, maar dit mag niet betekenen dat we onze principiële stellingen terzake prijsgeven.

» De Voerstreek is Nederlandstalig (cfr. het Harmelcentrum) ; wij eisen dat de streek Vlaams blijft, en dat de faciliteiten worden afgeschaft, omdat ze een culturele bedreiging vormen voor de autochtone bevolking. Op deze problematiek komen we in een later nummer terug. »

Tony JANSSENS, hoofdredacteur.

brieven en mededelingen

Op 9 oktober jl. ontvingen we van prof. ir. D. VANDEPITTE, rektor van de Rijksuniversiteit Gent het volgend schrijven :

Mijne Heren

Ik kan niet nalaten U nog namens de Universiteit van harte te bedanken voor de gift van 100.000 Fr. waarmede U, ter gelegenheid van uw algemene vergadering op 7 dezer, het Patrimonium van de Universiteit hebt bedacht ten voordele van het Heymans Fonds.

Er was geen mooiere manier om hulde te brengen aan de nagedachtenis van de grote man van wetenschap, enige Nobelprijswinnaar uit de geschiedenis van de Rijksuniversiteit Gent, die wijlen professor Heymans was.

Mag ik U vragen de dankbetuigingen van de Universiteit aan uw bestuur en aan de vele leden die tot deze gift hebben bijgedragen over te maken.

Met de meeste hoogachting,

*D. VANDEPITTE,
rector*

Van Pieter de MEYERE (zie ook personalia en bijdrage over Anthoni van LEEUWENHOEK) ontvingen we op 20 juli jl. vóór zijn vertrek naar Afrika een brief, waaruit volgende zinsneden :

« ... einde september 1972 vertrek ik naar Togo voor twee jaar als ontwikkelingshulp-leraar. Het zal mij wellicht dan niet meer mogelijk zijn gedurende dit intervallum de rubriek te verzorgen. Maar ons V.V.A. telt zeker enkele historici (N.v.d.R. : vele !...) Ook zij kunnen hier een handje toesteken. Ik zal nochtans niet nalaten met het V.V.A. contact te houden gedurende mijn verblijf in Afrika.

» Verder heb ik in verband daarmede een probleem. In Togo zal ik precies genoeg verdienen om mij te voeden, mijn verblijf te bekostigen, af en toe wat kleding aan te schaffen (tenzij men mij regelmatig wat toestuurt uit Europa) en via de post met Europa contact te houden. Zou het V.V.A. mij gedurende twee jaar kunnen vrijstellen van lidgeld? Er is de volgende optiek : ik kon docent worden aan de universiteit te Kinshasa of aan een universiteit in Algerije. Ik heb dit geweigerd om aan de basis te kunnen werken, maar hoef er tevens de zware financiële gevolgen bij te nemen... »

Het Centraal Bestuur zal ongetwijfeld op dit verzoek gunstig reageren. De redaktie houdt zich echter aanbevolen voor nog meer brieven van zijn hand en bestemd voor publikatie in ons blad. Ze zullen op onze Vlaamse Academics en hun eventuele nakomingschap zeer vermoedelijk een gunstige invloed uitoefenen.

In september jl. zond de bibliotheek van de afdeling Kortrijk van de Katholieke Universiteit Leuven ons een brief, getekend door E. DEFOORT, adjunct-bibliothecaris, waaruit wij gaarne volgende zinsneden mededelen :

Geachte Heer,

In juni 1969 verwierf de bibliotheek van de Katholieke Universiteit Leuven, afdeling Kortrijk (KULAK) de bibliotheek van Jean-Marie GANTOIS, bekend Frans-Vlaams voorman uit Rijsel.

Dit fonds GANTOIS werd in een afzonderlijk lokaal ondergebracht en door de bibliotheekdiensten wetenschappelijk geordend en bewerkt.

Het is de bedoeling dit fonds Gantois verder uit te bouwen tot een gespecialiseerde bibliotheek over « De Franse Nederlanden - Les Pays-Bas Français ». Is het mogelijk op de een of andere wijze dit initiatief aan Uw lezers voor te stellen. »

Het Vlaams Komitee voor Brussel (Rijkeklarenstr. 45 - 1000 Brussel - tel. : 12.10.56) schreef op 26 oktober jl. een brief aan de toenmalige minister van verkeerswezen, de heer F. DELMOTTE (Wetstraat 65 - 1040 Brussel). De tekst van deze brief laat niets aan duidelijkheid te wensen over.

Mijnheer de Minister,

Betreft : Zaventem-Luchthaven.

Op 3 augustus 1972 hebt U een ministrieel besluit genomen waarbij de benaming « Zaventem-Luchthaven » veranderd wordt in « Brussel Nationaal ».

Volgens de grondwet bestaan in België vier gebieden : Vlaanderen, Wallonië, het Duitse gebied en Brussel-Hoofdstad (negentien gemeenten), en er bestaan drie gemeenschappen : de Nederlandse-, de Waalse- en de Duitse gemeenschap.

Zaventem-Luchthaven behoort tot het gebied Vlaanderen en tot de Nederlandse gemeenschap.

Dit is de Staatsorde gevestigd door de grondwet.

De naam van een van de gevestigde gebieden geven aan een deel van het grondgebied van een gemeente uit een ander gebied is, om het zacht uit te drukken, een verwaringsstichtende maatregel, die in het kader van de spanning tussen Brussel en het Vlaamse land bovendien als stokebrand kan bestempeld worden. Men kon geen beter symbool van het Brussels imperialisme uitdenken.

Uw besluit kan anderzijds de eigen aard en wezen en de menselijke en kulturele ontwikkeling van de Nederlandse gemeenschap belemmeren en zelfs aantasten.

In dit perspectief kan men zich afvragen of uw besluit niet ongrondwettelijk is. In elk geval gaat het in tegen de Openbare Orde.

Te uwer informatie willen wij U nog mededelen dat andere nationale luchthavens zijn : Schiphol, Orly, Le

Bourget, Gatwick, Heathrow, Leonardo da Vinci, Lod enz.

Wij laten afschrift van deze brief worden aan het gemeentebestuur van Zaventem, alsook aan de pers.

Met de meeste hoogachting,

F. BECKERS,
Sekretaris.

A.G. DE CUYPER,
Voorzitter.

De uittredende voorzitter, dr. jur. Paul BEECKMAN ontving dezer dagen een brief van onze oud-algemene sekretaris, de heer Frans van der ELST. Hoewel het V.V.A. in zijn blad en in zijn activiteiten elke specifieke politieke stellingname wil vermijden, hebben wij toch gemeend er goed aan te doen deze brief te publiceren, omwille van zijn historische waarde, zijn eenvoudige en klare uiteenzetting van de feiten en tenslotte vooral, omdat elk rechtgeaard Vlaming van welke strekking dan ook, zich met de daarin voorkomende stellingen en inzichten volkomen kan verenigen.

Geachte Heer Voorzitter,

U hebt het Vlaams Manifest inzake Brussel ondertekend en daardoor uw belangstelling en uw bekommernis voor het lot van de Vlamingen in het hoofdstedelijk gebied publiek tot uiting gebracht. Naast de kommentaar op dit Manifest opgenomen in de publikatie ervan door het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen is er wel plaats voor enige kommentaar onzerzijds.

De inhoud zelf van dit Manifest laat geen twijfel bestaan over de miserabele mislukking van een bepaalde politiek en van een statuut voor Brussel dat aan de Vlamingen waarborgen moest bieden. Het eerste punt is in dit opzicht reeds veelzeggend : daar waar het de bedoeling was boven de moedwillige en anti-vlaamse gemeentebesturen een agglomeratieraad te plaatsen die ons als Vlamingen moest beschermen en waarborgen bieden, wordt op paradoksale wijze door de Vlamingen zelf thans aangedrongen om de bevoegdheid van deze raad zoveel mogelijk te beperken. Dit is de bekentenis van een mislukking. Deze mislukking vloeit grotendeels voort uit de manœuvres die uitgehaald werden met de gemengde kandidatenlijsten bij de verkiezingen. In het manifest wordt nu aangedrongen op gesplitste kandidatenlijsten. Ik zelf heb ten gepasten tijde bij de voormalige eerste-minister met aandrang gevraagd, gesplitste kandidatenlijsten, afzonderlijke lijsten voor de Nederlandstalige en de Franstalige kandidaten, te voorzien en gewaarschuwd tegen het gevaar van gemengde kandidatenlijsten. Zijn uiteindelijk en afdoend (?) antwoord was : « dat de heer Van den Boeynants dat niet wilde ». De

Volksuniefractie heeft dan een amendement ingediend om deze noodzakelijke voorzorgsmaatregel in de wet op te nemen, doch stond volkomen alleen met haar amendement.

Ook op de noodzakelijkheid de federaties rond Brussel ruimer te maken en het aantal daarom te verminderen hebben wij gewezen en een hiertoe strekkend amendement ingediend en verdedigd. Partijpolitieke elektorale berekeningen wogen zwaarder dan onze Vlaamse argumentatie.

Nogmaals werden wij door de gebeurtenissen in het gelijk gesteld. Wetsvoorstellen om het kiesarrondissement Brussel te splitsen, werden sedert jaren in het parlement ingediend, doch zelfs de bespreking ervan in de bevoegde commissie werd steeds geweigerd en tegengehouden door politieke partijen en politici die zich nochtans met uw manifest akkoord verklaren.

Wat de werking betreft van de kulturele commissie moet gewezen worden op het bestaan van een door minister VAN MECHELEN in het leven geroepen Centrum voor het Vlaams Kultuurleven en de concurrentie die dreigt te ontstaan tussen deze beide instellingen, waardoor de werking van de kulturele commissie zou kunnen afgezwakt en ondermijnd worden. De Volksunie heeft de vervalsing van de verkiezingen voor de agglomeratieraden aangeklaagd en aangedrongen op een onmiddellijke verbetering van de wet. Een wetsvoorstel werd door ons ingediend.

Het meest zorgwekkend is wellicht nog, met het oog op de toekomst, het lot van het Vlaams onderwijs in de Brusselse agglomeratie, waaraan een fatale slag toegebracht werd door de invoering van « la liberté du père de famille », door wijlen Julien Kuypers « de zwaarste misdaad tegen de Vlaamse beweging » genoemd. Het zal U ook niet onbekend zijn dat van de beloften aan de Vlamingen gedaan inzake uitbouw van een Vlaams scholennet weinig terecht gekomen is. De vele miljoenen die daarvoor gez. bestemd waren zijn grotendeels onopgebruikt gebleven. En hier is niet eens een wet voor nodig. Tenzij men openlijk ook deze mislukking zou toegeven.

Niettemin had in het Manifest ook wel aandacht mogen besteed worden aan dit aspect van de Vlaamse miserie te Brussel, hoofdstad van een land waarin wij, de Vlaamse meerderheid, afstand gedaan hebben van deze meerderheid... voor wat ?

Met de meeste hoogachting,

Frans van der ELST

Volksvertegenwoordiger
Voorzitter van de Volksunie

DE NIEUWE STAATSSTRUCTUREN : WAAROM GEMAKKELIJK ALS HET MOEILIJK OOK KAN.

personalia

OVERLIJDENSBERICHTEN

Fanny van Cutsem, echtgenote van notaris Paul Monsieur, geb. te Halle op 6.10.24, overleden te Lot op 26.8.72.

Thomas Goddeeris, kleinzoontje van dr. Karel Goddeeris, oud-algemeen voorzitter en dr. Felix Comer, overleden te Leuven op 6.9.72 op tweejarige leeftijd.

Christine Roebroeck, weduwe van Jozef Nicolaï, moeder van ir. Paul Nicolaï, ere-voorzitter gouv Limburg, geb. te Houthem (Ned.), op 24.12.80. Overleden te Gorseme-Duras op 12.9.72.

Karel Sebrechts, dr. med., vader van apoteker en mevr. Guido Spaas-Sebrechts, geb. te Brecht op 7.7.10, overleden te Herentals op 26.9.72.

Gustaaf Stephaan Sabbe, vader van dr. jur. Jan Sabbe (Kortrijk), geb. te Izegem op 21.10.81, overleden te Izegem op 5.10.72.

Herman Wyckmans en Godelieve Pulinckx, resp. schoonbroer en schoonzuster van ir. Firmin Gorlé, ondervoorzitter van Campinia Academica en broer en schoonzuster van zijn echtgenote mevrouw F. Gorlé-Wyckmans. Zij waren resp. geboren te Beringen op 11.11.34 en te Diest op 20.12.33 en zijn beiden overleden na een smartelijk ongeval te Diest op 26.11.72.

Willy Driessen, dr. jur., rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt, zoon van ons lid Ludovic Driessen, voorzitter der rechtbank, broer van onze leden advocaat Mathieu Driessen, rechter Jan Driessen en notaris Fernand Nicolai-Driessen. Geb. te Genk op 25.4.35 en overleden te Hasselt op 29.11.72.

GEBOORTEN

Lieveke, dochter van dr. sc. apot. en mevrouw Paul Nijs, op 11.8.72 te Zoersel.

Jeroen, zoontje van dr. jur. en mevrouw Francis Anthonis, voorzitter van Campinia Academica en lid van de Centrale Raad, op 26.8.72.

Peter, zoontje van Karel en Agnes Saenen-Wynen, burg. metaalkundig ir. uit Zwevegem, op 1.9.72 te Kortrijk.

Francis, zoon van ir. en mevrouw Fernand d'Hoore, op 1.12.72, te Kortrijk.

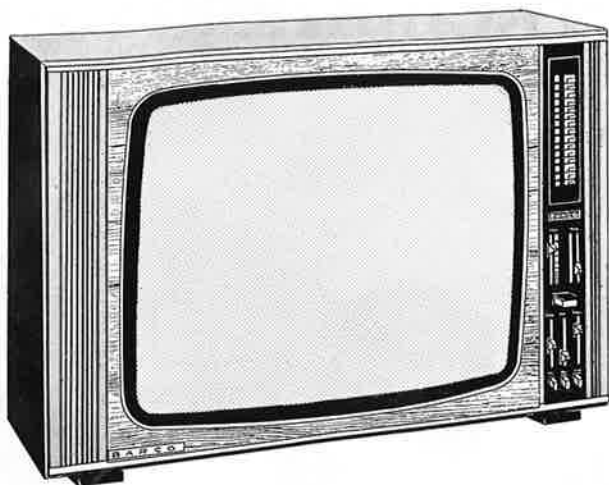
HUWELIJKEN

Fernande Develder, lic. germ. fil. uit Menen huwde op 14 juli 1972 met **Gilbert Cobbaert**, b. ir. bouwkunde uit Oostende.

PROMOTIES

Walter Goossens, b. scheik. ir., Mol is op 23 juni 1972 gepromoveerd tot doctor in de toegepaste wetenschappen. De titel van de thesis luidde : « Densiteitschommelingen en warmteoverdracht in een gefluïzeerd bed van glasparels ». Onze hartelijke gelukwensen.

Pieter de Meyere is op 30 juni 1972 aan de R.U.G. gepromoveerd tot doctor in de sociale wetenschappen, de titel van de thesis luidde : « Noodzakelijke harmoniëring van de wetgevingen voor beroepsziekten in de E.E.G. ». Onze bijzondere hartelijke gelukwensen.

BARCO

uw vertrouwen waard

Aanbevolen voor :
KREDIET
BELEGGINGEN
SPAAR- EN VOORZORGENSTELSEL

n.v. SPAARCENTRALE

Voorzitter : E.F. BRIEVEN
Private Spaarkas
Gesticht in 1917
H. Jasparlaan 113 - 1060 Brussel

J. VAN BREDA & Co

UW VERTROUWEN WAARD!

Bank - Verzekeringskantoor - Fiduciaire

Wij maken werkelijkheid van zijn verbeelding.

BEKAERT

N.V. BEKAERT S.A. Zwevegem. België.

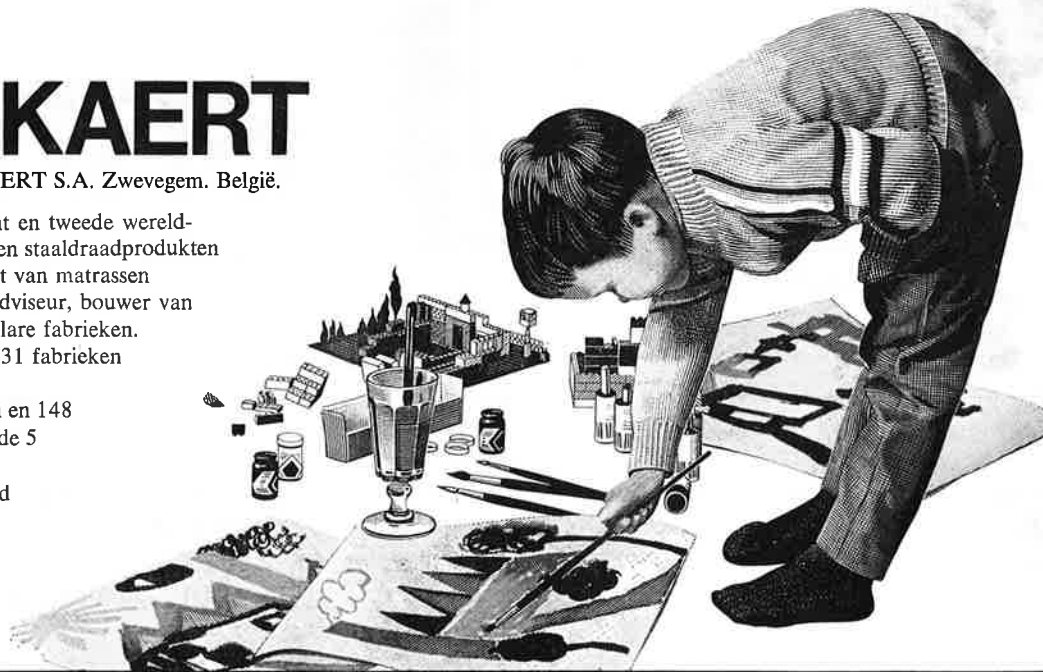
Eerste Europese producent en tweede wereld-
producent van staaldraad en staaldraadprodukten

Eerste nationale producent van matrassen
en meubilair. Technisch adviseur, bouwer van
machines en van bedrijfsklare fabrieken.

- 15.000 medewerkers in 31 fabrieken
en 14 landen.

- 9 eigen verkoopkantoren en 148
agenturen verspreid over de 5
continenten.

- 1.000.000 ton staaldraad
en staaldraadprodukten
per jaar.

VAN MAANEN, OGILVY & MATHER

Geen beleggingszorgen :

BELEGGINGSFONDSEN

Voor uw spaargelden bekomt U,
benevens een deskundig beheer, de
zo noodzakelijke beleggingspreiding,
die normaal slechts mogelijk is
voor een miljoenenportefeuille.

Vraag inlichtingen aan de **KREDIETBANK**
Eén van haar beleggingsfondsen zal U zeker interesseren.